

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท
ปีการศึกษา 2543

Obtainable Knowledge from Courses in Vocational Agriculture Curriculum of 3rd Year
Students of Chanut Agricultural and Technological College,
Academic Year 2000

โดย

นางสาวปรานี จันทร์ทอง

๒/พ.
๒/๔๔๕๑
เลขหม.....
เลขทะเบียน..... 40341
วัน, เดือน, ปี..... 11 ก.ย. 2544

11105239
b.....
i.....

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2543

ชื่อเรื่อง ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยีของศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543

Obtainable Knowledge from Courses in Vocational Agriculture Curriculum of 3rd Year Students of Chanat Agricultural and Technological College, Academic Year 2000

ชื่อ-สกุล นางสาว ปราณี ชันทอง

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชา วิศวกรรมเกษตร

คณะ วิศวกรรมอุตสาหการ

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. นพคุณ ศิริวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ภัคพงศ์ ปวงสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี และข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ที่กำลังศึกษาอยู่ปีการศึกษา 2543 จำนวน 26 คน วิธีการดำเนินการวิจัย เริ่มจากการศึกษาตำราและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยการแบ่งออกได้ 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักเรียน ตอนที่ 2 ศึกษาความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี จากนั้นนำแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปทดลองและปรับปรุงแก้ไข เก็บข้อมูลโดยผู้ทำการวิจัยเดินทางเก็บด้วยตนเอง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามนำมาแจกแจงความถี่ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543 จำนวนนักศึกษาจำนวน 26 คน เป็นชายมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 69.24) มีอายุเฉลี่ย 17.96 ปี คะแนนเฉลี่ยสะสมเฉลี่ย 2.98 นักเรียนมีสิ่งที่คาดหวังที่ศึกษาต่อ (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคาดหวังว่าทำงานเกษตรส่วนตัว (ร้อยละ 30.77) บิคาและมารดาประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม (ร้อยละ 57.69 และ 50.00) ตามลำดับ ซึ่งมีรายได้ของบิดามารดาารวมกันต่อเดือนเฉลี่ย 9,042.30 บาท

ความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาพลานามัย ซึ่งนักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก 13 รายวิชา และระดับปานกลาง 5 รายวิชา

ความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาชีพ ประกอบด้วย วิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพเฉพาะ วิชาเลือกและฝึกงาน/ โครงการ/ โครงการอาชีพ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากที่สุด 1 รายวิชา คือ การฝึกงาน ($\mu = 5.00$) และทุกรายวิชาที่เหลือนักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา

ความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาเลือกเสรี พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในหมวดวิชาเลือกเสรีในระดับมาก

ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ และกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ นักเรียนได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ซึ่งสรุปได้ดังนี้ 1) นักเรียนต้องการทักษะปฏิบัติมากยิ่งขึ้นในทุกหมวดวิชา เพื่อให้ได้รับความรู้จากการเรียนการสอนมากขึ้น เพราะส่วนมากวิชาในหมวดวิชานี้ นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อ 2) สนใจการไปทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อจะได้รับความรู้จากสถานประกอบการที่ทันสมัย และทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ในการวางแผนการเรียน และทำงานในอนาคต 3) นักเรียนต้องการเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องตามความสามารถและความถนัดของนักเรียน เพราะฉะนั้นควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกได้อย่างเสรีจะทำให้ผู้เรียน เข้าใจและรู้เรื่องในการเรียนการสอนได้

เร็วและสนใจเนื้อหามากขึ้น 4) อาจารย์ควรนำกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและควรมีกิจกรรมการแสดงและดนตรีเดือนละ 2 ครั้ง จากเดิมมีเดือนละ 1 ครั้ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ในการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ในระดับการศึกษาและสถานบันอื่นๆ ด้วย เพราะการเรียนการสอนในแต่ละระดับการศึกษาต่างสถาบันย่อมมีความความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตรต่างกันไป

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษ เรื่อง ในการศึกษาความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543 ในครั้งนี้สำเร็จลงได้ โดยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ดังนี้ ผู้จัดทำวิจัยจึงขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ อาจารย์ภัคพงศ์ ปวงสุข ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ อาจารย์ วีระ กสานครกุล หัวหน้าคณะสัตวศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี รวมถึง อาจารย์ผู้ประสานงาน ที่ช่วยตรวจทานรูปแบบเนื้อหา ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักเรียนสาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่างๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ที่มีส่วนให้การทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ ผู้จัดทำปัญหาพิเศษขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ปราณี ชันทอง

มกราคม 2544

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	1
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	1
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.3.1 นิยามศัพท์.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 การศึกษาด้านหลักสูตร.....	4
2.2 จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องทางการวิจัย.....	15
2.3 องค์ประกอบในการเรียนการสอน.....	21
2.4 ปัญหาที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	24
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
3.1 ประชากร.....	33
3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม.....	33
3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม.....	35
3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม	35
3.2.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	37
4.1 ผลการวิจัย.....	37
4.1.1 สถานภาพทั่วไปของของนักเรียน.....	37
4.1.2 ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี.....	39
4.1.3 ข้อเสนอแนะความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี.....	48
4.2 วิจารณ์ผล.....	48
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	57
5.1 สรุป	60
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	64
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	66

สารบัญตาราง

ตารางที่	:	หน้า
4.1	แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา.....	37
4.2	แสดงความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาพื้นฐาน	40
4.3	แสดงความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาชีพ.....	42
4.4	แสดงความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาเลือกเสรี.....	45
4.5	แสดงความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม.....	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทเกษตรกรรม สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี เป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดเป็นหลักสูตรให้แก่นักเรียนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีทุกแห่งในประเทศในหลักสูตรจะมีรายวิชาต่างๆ มากมาย แต่ก็เป็นรายวิชาที่หลักสูตรจัดให้ตรงกับสถานะเศรษฐกิจทั่วประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทเกษตรกรรม ในปีการศึกษา 2543 ทั้งนี้จะให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง และการนำหลักสูตร ไปใช้ในสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของนักเรียนที่นำความรู้และทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้และการนำความรู้ที่ได้จากรายวิชาตามหลักสูตร ไปใช้อาจมีปัญหาการเรียนทฤษฎีและนำไปปฏิบัติไม่เหมือนกันเพราะความรู้ที่เรียนทฤษฎีบางครั้งนำไปปฏิบัติไม่ได้

ความรู้ที่ได้จากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541) มีความสำคัญมากสำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 3 เพราะเป็นนักเรียนที่จะศึกษาต่อหรือออกไปทำงานจะต้องนำความรู้ที่ได้จากรายวิชาตามหลักสูตรให้นักเรียนมีประสบการณ์และเป็นการสร้างเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้มีความพร้อมที่ออกสู่งานอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาเพื่อเข้าสู่งานอาชีพเกษตร โดยตรง หรือเข้าสู่ตำแหน่งอาชีพในธุรกิจฟาร์มเอกชน ด้านการตลาดเกษตร และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งเข้าสู่อาชีพนอกภาคเกษตรทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนทั้งในภาคเกษตร

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นความสำคัญงานวิจัย เรื่องความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ชัยนาท ปีการศึกษา 2543

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ชัยนาท ปีการศึกษา 2543

2. เพื่อศึกษาความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541) สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท

1.3 ขอบเขตของปัญหา

เป็นการศึกษาความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543

ประชากร คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท จำนวน 26 คน

1.3.1 นิยามศัพท์

"นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ" หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543

"ความรู้" หมายถึง สิ่งที่ได้รับจากการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541)

"รายวิชา" หมายถึง วิชาที่นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพได้กำหนดในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541) ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขึ้น

"หลักสูตร" หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทางที่พึงปรารถนาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541)

"สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี" หมายถึง สาขาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบว่านักเรียน ได้รับความรู้จากรายวิชาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541) วิชาชีพน้อยเพียงใดในการศึกษา ระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ

2. เพื่อทราบถึงความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตร และเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท

3. ใช้เป็นแนวทางให้คณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี นำข้อมูลที่ได้นำไปปรับปรุง และพัฒนาการเรียนรู้อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียนต่อไป

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543 ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ต่อไปนี้

- 2.1 การศึกษาด้านหลักสูตร
- 2.2 จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องทางการวิจัย
- 2.3 องค์ประกอบในการเรียนการสอน
- 2.4 ปัญหาที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาด้านหลักสูตร

หลักสูตร คือ สิ่งที่กำหนดขอบเขตของเนื้อหาความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายหลักสูตรจึงเป็นเครื่องกำหนดมาตรฐานและวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ซึ่งก็ได้มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตร ไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

ราชน โปธิง่า (2529 : 32) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 2 ระบบ คือ หลักสูตรในระดับชาติกับหลักสูตรในระดับโรงเรียน หลักสูตรระดับชาติ คือ โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถหลักสูตรและคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ส่วนหลักสูตรระดับโรงเรียนคือโครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาได้ตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541)

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสมออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านและเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและ โอกาสของผู้เรียนสามารถถ่ายโอนผลการเรียนสะสมผลการเรียนเทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตร ที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชนและท้องถิ่นและประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิ์และหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้พหุกิจกรรมทางสังคมที่คึกฉิ่ง ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกปัจจุบันมีความรักชาติสำนึกในความเป็นไทยเสียสละเพื่อส่วนรวมดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ. ศ. 2541)

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิชาประเมินผลร่วมกันได้สามารถโอนผลการเรียน ขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่งๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร

2.2 ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนไม่เกิน 35 คาบต่อสัปดาห์ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์

3. หน่วยกิต

3.1 การเรียนภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 การเรียนภาคปฏิบัติ 2-3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 32-48 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 36-54 คาบเรียนมีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่มีการฝึกงานหรือการทำโครงการหรือการทำโครงการวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 แบ่งเป็น 3 หมวด วิชาและกิจกรรม

4.1 หมวดวิชาพื้นฐาน

4.2 หมวดวิชาชีพ

4.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน

4.2.2 วิชาชีพเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 วิชาชีพเลือก

4.2.4 ฝึกงาน / โครงการงาน / โครงการวิชาชีพ

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

4.4 กิจกรรม

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

5. การฝึกงานหรือการทำโครงการงานหรือการทำโครงการวิชาชีพ

5.1 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานในแหล่งวิชาการ สถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชาหรือทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพกำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต ยกเว้นผู้เรียนตามโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท

5.2 การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่นๆ

5.3 ภาคเรียนที่มีการฝึกงานให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

6. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2541

7. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2541

8. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

8.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพและหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

8.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง

8.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

8.4 เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

8.5 สำหรับนักเรียนในประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ต้องผ่านมาตรฐานวิชาชีพและนักเรียนในระบบทวิภาคี ต้องผ่านมาตรฐานฝีมือ

9. กิจกรรม

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติ และ ประเมินผล :

10. การแก้ไขและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

10.1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง และยกเลิกประเภทวิชาและสาขาวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

10.2 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง และยกเลิกรายวิชาและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

จุดประสงค์สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในวิชาชีพเกษตรและเทคโนโลยี สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างมั่นใจ

2. เพื่อให้มีความสามารถในการผลิต การบริโภค การจำหน่าย การบริการ และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐาน

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถนเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการประกอบอาชีพ

4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลกระทบจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร

5. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมมีความรับผิดชอบและเป็นผู้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541)

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ ไม่น้อยกว่า 116 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาชีพพื้นฐาน	32	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	64	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	(12 หน่วยกิต)	
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	(33 หน่วยกิต)	

2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต)

2.4 ฝึกงาน/โครงการงาน/โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)

3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต

4. กิจกรรม - หน่วยกิต

รวมไม่น้อยกว่า 116 หน่วยกิต

1. หมวดวิชาพื้นฐาน 32 หน่วยกิต

1.1 กลุ่มวิชาภาษา (14 หน่วยกิต)

1.1.1 ภาษาไทย (6 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-1101	ภาษาไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ	2
2502-1102	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	2
2502-1103	ภาษาไทยเพื่อสังคมและธุรกิจ	2

1.1.2 ภาษาต่างประเทศ (8 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-1201	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	2
2502-1202	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	2
2502-1203	ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ	2
2502-1204	ภาษาอังกฤษเกษตรและเทคโนโลยี	2

1.2 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา (6 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-1301	การพัฒนาสังคมไทย	2
2502-1302	การพัฒนาเศรษฐกิจไทย	2
2502-1303	การปกครองและการพัฒนาประเทศ	2

1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ (8 หน่วยกิต)

1.3.1 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ (4 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-1401	วิทยาศาสตร์เบื้องต้น	2
2502-1402	วิทยาศาสตร์เกษตร	2

1.3.2 คณิตศาสตร์ (4 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-1501	คณิตศาสตร์เบื้องต้น	2
2502-1502	คณิตศาสตร์เกษตร	2

1.4 กลุ่มวิชาพลานามัย (4 หน่วยกิต)

1.4.1 สุขศึกษา (2 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-1601	สุขภาพและการบริโภค	1
2502-1602	พลานามัยสำหรับการดำเนินชีวิต	1

1.4.2 พลศึกษา (2 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-17....	กีฬา	1
2502-1730	กรีฑา	1

2 หมวดวิชาชีพ

ไม่น้อยกว่า 64 หน่วยกิต

2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (12 หน่วยกิต)

2.1.1 กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ (6 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-2001	คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและการประมวลคำ	2
2502-2002	คอมพิวเตอร์ในงานตารางคำนวณ	2
2502-2003	คอมพิวเตอร์ในการจัดการฐานข้อมูล	2

2.1.2 กลุ่มวิชาขับเคลื่อนยานพาหนะ (6 หน่วยกิต)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-2004	การขับรถยนต์	3
2502-2005	การใช้รถแทรกเตอร์	3

2.2 วิชาชีพเฉพาะ (33 หน่วยกิต)

ให้เลือกเรียนรายวิชาในกลุ่มวิชาต่อไปนี้จำนวน 11 รายวิชา รวม 33 หน่วยกิต

2.2.1 กลุ่มวิชาพืชศาสตร์

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-2101	ทักษะพืชผัก	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2502-2102	ทักษะพืชไร่	3
2502-2103	ทักษะไม้ผลไม้ยืนต้น	3
2502-2104	ทักษะไม้ดอกไม้ประดับ	3
2502-2105	ทักษะเห็ด	3
2.2.2	กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์	
รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-2201	ทักษะสุกร	3
2502-2202	ทักษะโคเนื้อ โคนม	3
2502-2203	ทักษะสัตว์ปีก	3
2502-2204	ทักษะเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	3
2502-2205	ทักษะเลี้ยงสัตว์น้ำ	3
2.2.3	กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร	
รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-2601	ทักษะผลิตภัณฑ์พืช	3
2502-2602	ทักษะผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์	3
2502-2603	ทักษะผลิตภัณฑ์ประมง	3
2502-2604	ทักษะผลิตภัณฑ์นม	3
2.3	วิชาเลือก	(ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต)

ให้เลือกเรียนรายวิชาในกลุ่มวิชาต่อไปนี้รวมไม่น้อยกว่า 5 รายวิชา 15 หน่วยกิต โดยให้สอดคล้องกับรายวิชาที่เลือกเรียนในวิชาชีพเฉพาะ

2.3.1 กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-2106	โครงการปลูกผัก	3
2502-2107	โครงการไม้ดอก	3
2502-2108	โครงการไม้ประดับ	3
2502-2109	โครงการเพาะเห็ด ทำเชื้อเห็ด	3
2502-2110	โครงการปลูกพืชไร่	3
2502-2111	โครงการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น	3
2502-2112	โครงการขยายพันธุ์พืช	3
2502-2113	โครงการปลูกข้าว	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2502-2114-18	โครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์อื่นๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นนอกเหนือจากการกำหนด ไว้หรือโครงการต่อเนื่อง	3
--------------	--	---

2.3.2 กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-22106	โครงการไก่ไข่	3
2502-2207	โครงการไก่เนื้อ	3
2502-2208	โครงการสุกรขุน	3
2502-2209	โครงการสุกรพันธุ์	3
2502-2210	โครงการเลี้ยงปลา	3
2502-2211	โครงการเพาะขยายพันธุ์ปลา	3
2502-2212	โครงการเลี้ยงโคเนื้อ	3
2502-2213	โครงการโคนม	3
2502-2214	โครงการเลี้ยงกึ่ง	3
2502-2215	โครงการเลี้ยงเป็ดห่าน	3
2502-2216	โครงการเลี้ยงเป็ดไข่	3
2502-2217	โครงการเลี้ยงนกกระทา	3
2502-2218-22	โครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นนอกเหนือจากการกำหนดไว้ หรือโครงการต่อเนื่อง	3

2.3.3 กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตร

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-2605	โครงการผลิตภัณฑ์พืช	3
2502-2606	โครงการผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์	3
2502-2607	โครงการผลิตภัณฑ์ประมง	3
2502-2608	โครงการผลิตภัณฑ์นม	3
2502-2609- 13	โครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นนอกเหนือจากการกำหนดไว้ หรือโครงการต่อเนื่อง	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ฝึกงาน /โครงการ/ โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)

ให้เลือกเรียนรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ดังนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
2502-2901	ฝึกงาน	4
2502-2903	โครงการธุรกิจ	4

3 หมวดวิชาเลือกเสรี

ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต

สามารถเลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจ โดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เรียนมาแล้วรวมไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต ดังนี้

1. รายวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2538ทุกประเภทวิชา และสาขาวิชา
2. รายวิชา หรือกลุ่มวิชาชีพในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของกรมอาชีวศึกษา หรือหลักสูตรอื่นในระดับเดียวกัน ทุกประเภทวิชาและสาขาวิชา
3. โอนผลการเรียนจากสถานศึกษาหรือแหล่งวิทยาการ
4. ขอสอบเทียบประสบการณ์หรือสอบเทียบความรู้หรือสอบเทียบประสบการณ์งานอาชีพ

4. กิจกรรม

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมการเมือง มีความสำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวมและดำรงรักษาซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาจะต้องจัดหรือเลือกจัดมีดังนี้

4.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีวิสามัญ สถานศึกษาจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีวิสามัญต่อไปนี ภาคเรียนละ 36 คาบเรียน รวม 2 ภาคเรียนไม่น้อยกว่า 72 คาบเรียน

4. กิจกรรม

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมการเมือง มีความสำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวมและดำรงรักษาซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาจะต้องจัดหรือเลือกจัดมีดังนี้

4.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีวิสามัญ สถานศึกษาจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีวิสามัญต่อไปนี้ ภาคเรียนละ 36 คาบเรียน รวม 2 ภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 72 คาบเรียน

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	คาบเรียน	หน่วยกิต
2502-4002	กิจกรรมเตรียมลูกเสือวิสามัญ	2	-
2502-4002	กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ	2	-

4.1.2 กิจกรรมองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) สถานศึกษาจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่อไปนี้ ภาคเรียนละ 36 คาบเรียน รวม 4 ภาคเรียน

4.1.2 ไม่น้อยกว่า 144 คาบเรียน (ยกเว้นภาคเรียนที่มีการฝึกงาน ให้ลดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมเหลือ 18 คาบเรียน)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	คาบเรียน	หน่วยกิต
2502-4003	หลักการและการดำเนินงานของสมาชิก อ.ก.ท.	2	-
2502-4004	การจัดกิจกรรมโครงการหลักของสมาชิก อ.ก.ท.	2	-
2502-4005	กิจกรรม อ.ก.ท.ว่าด้วยการแข่งขันทักษะเกษตร	2	-
2502-4006	กิจกรรมทางวิชาการของสมาชิก อ.ก.ท.	2	-

4.2 กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ

ให้นักเรียนได้เลือกหรือสถานศึกษาจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการที่เสนอแนะต่อไปนี้ โดยควรจัดหลายกิจกรรมผสมผสานกันตามที่เห็นสมควร ไม่น้อยกว่า 90 คาบเรียน รวม 6 ภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 540 คาบเรียน (ยกเว้นภาคเรียนที่มีการฝึกงาน ให้ลดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมเหลือ 45 คาบเรียน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต

ให้นักเรียน ได้เลือกหรือสถานการศึกษาจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิตที่เสนอแนะต่อไปนี้ โดยควรจัดหลายกิจกรรมผสมผสานกันตามที่เห็นสมควร ไม่น้อยกว่า 90 คาบเรียน รวม 6 ภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 540 คาบเรียน (ยกเว้นภาคเรียนที่มีการฝึกงาน ให้ลดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมเหลือ 45 คาบเรียน)

การจัดหลายกิจกรรมผสมผสานกันให้ใช้รหัสวิชา 2502- 4028 ถึง 2502 - 4033

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	คาบเรียน	หน่วยกิต
2502-4020	กิจกรรมศาสนาและจริยธรรม	5	-
2502-4021	กิจกรรมสุขอนามัยและการสุขภาพ	5	-
2502-4022	กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	5	-
2502-4023	กิจกรรมการต่อต้านยาเสพติดและ โรคติดต่อ	5	-
2502-4024	กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5	-
2502-4025	กิจกรรมส่งเสริมความรู้กฎหมายสำหรับชีวิตประจำวัน	5	-
2502-4026	กิจกรรมสังคมและวัฒนธรรม	5	-
2502-4027	กิจกรรมการบริหารงานคุณภาพ	5	-
2502-4028-33	กิจกรรมอื่นๆ ที่สถานศึกษาที่จัดขึ้นตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต	5	-

2.2 จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องทางการวิจัย

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 31 - 33) ได้แยกอิทธิพลผลที่มีผลต่อการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ ผู้เรียน บทเรียน และวิธีเรียน

ผู้เรียน

1. วุฒิภาวะ เป็นการเจริญเติบโตตามลำดับขั้น ได้แก่ วุฒิภาวะทางอารมณ์ ทางสังคม ทางร่างกาย เป็นต้น

2. ความสามารถ หมายถึง ความสามารถที่จะเรียนรู้ เช่น เด็กที่มีความพร้อมในการอ่าน ความสามารถอาจวัดจากแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ความสนใจ เป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดกิจกรรมช่วยให้กิจกรรมนั้นมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ความสนใจเกิดจากความถนัดในตัวผู้เรียนเองหรือผู้มีวิธีการหรือของล่อ ความอยากเรียนเป็นแรงจูงใจที่ทำให้คนเราเรียนได้

4. ประสบการณ์ ได้แก่ ผู้เรียนได้เกิดความรู้ในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงไร ถ้ามีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็มีผลต่อการเรียนในอีกเรื่องหนึ่งเป็นความรู้เดิมนั่นเอง เช่น ความสามารถในการคิดเลขก็เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ สถิติได้ดี

5. ความบกพร่องทางร่างกาย มีผลต่อการเรียน อวัยวะที่ช่วยในการเรียนรู้ เช่น ตา หู ปาก สมอง มือ หากเสียไปก็จะทำให้การเรียนรู้นั้นหยุดชะงักหรือเรียนไม่ได้หรือเรียนไม่ได้ดีเท่าที่ควร

บทเรียน

บทเรียน หมายถึง เรื่องที่เรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามกิจกรรมต่างๆ เช่น

1. ชนิดของบทเรียน บทเรียนแต่ละประเภทย่อมมีความแตกต่างกัน การเรียนภาษาใดย่อมลักษณะเฉพาะ ภาษาย่อมแตกต่างจากการขับรถและแตกต่างจากการขับเรือ บทเรียนบางชนิดต้องมีการฝึกหัดอย่างมากหากว่างเว้นก็จะไม่เกิดทักษะแต่บทเรียนบางอย่างอาศัยความเข้าใจเท่านั้น

2. ความยาวของบทเรียน ความยาวของบทเรียนนั้นมีผลต่อเวลาเรียน บทเรียนยาวต้องใช้เวลามากขึ้น การเพิ่มของเวลาเรียนแต่ละบทจะมีสัดส่วนที่ไม่แน่นอน

3. ความยากง่ายของบทเรียน ความยากง่ายของบทเรียนมีผลต่อการเรียน บทเรียนง่ายย่อมเรียนได้เร็วกว่า แต่ถ้ายากเกินไปอาจไม่เรียกร้องความสนใจที่จะเรียน ความยากของบทเรียนสำหรับบางคนก็เห็นเป็นสิ่งท้าทายความอยากรู้ แต่บางคนก็เห็นเป็นสิ่งเกินความสามารถที่จะเรียนได้

4. ความหมายของบทเรียน บทเรียนที่มีความหมายจะทำให้ผู้เรียนได้คิดขั้นเร็ว การใช้คำไม่มีความหมาย ใช้เวลาในการจำมากและไม่น่าสนใจที่จะเป็นถึงจูงใจให้ผู้เรียนได้ แต่ถ้าสิ่งที่เรียนมีความหมายและสำคัญที่ผู้เรียนเห็นประโยชน์นำไปใช้ได้ ผู้เรียนจะเรียนได้ไวและดีด้วย

วิธีเรียน

1. ผู้เรียนจะมีวิธีเรียนอย่างไรจึงจะได้ผลขึ้นอยู่กับวิธีการเรียน ของนักเรียนและอยู่ที่วิธีถ่ายทอดหรือการสอนของครู

2. ความจำ การลืมและความคิดของเราเป็นอย่างไร มีวิธีการจำได้แม่นยำขึ้นและไม่ลืมบทเรียนต่างๆ

3. การถ่ายทอดของครูผู้สอน จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือช่วยการเรียนส่วนอื่นๆ ได้ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร เราจะได้ไม่ต้องเสียเวลาการเรียนเพิ่มขึ้นหรือเริ่มต้นใหม่

4. วิธีเรียนซึ่งช่วยให้การเรียนมีผลสมบูรณ์ขึ้นก็คือ การฝึกหัด ซึ่งจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่างในทางดีขึ้น ถ้าผู้เรียนเพียงแค่ทำกิจกรรมไปโดยไม่ตั้งใจ การฝึกฝนนั้นก็ไม่มีประโยชน์

ชม ภูมิภาค (2523 : 56) ได้กล่าวถึงวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ คือ ความรู้ที่เต็มไปด้วยความเข้าใจ ความคงทนในการเรียนและการประหยัดแรงงานการเรียนให้ได้ผลนั้นย่อมประกอบด้วย

ทัศนคติและการตั้งใจ นั่นคือ ต้องมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้สอน ต่อสิ่งที่เรียนและมีความปรารถนาใคร่จะเรียน เห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียน

วิธีเรียน การทบทวนด้วยตนเอง คือ พยายามดึงเอาความคิดสำคัญออกมาเป็นคำพูดของตนเอง พยายามเขียนออกมา พยายามนึกพยายามเขียนออกมาด้วยคำพูดของตน ว่าส่วนนั้นมีความคิดหรือแง่สำคัญอย่างไร ประโยชน์จากการทบทวนด้วยตนเองทำให้ได้จัดระเบียบสิ่งที่เราอ่านให้มีความหมายต่อตัวเราด้วยตนเอง

การแบ่งเวลาปฏิบัติเป็นตอนๆ หลายๆ ตอน คือ การแบ่งเวลาเป็นตอนๆ ระยะเวลาสั้นๆ ดีกว่าเวลาตลอดรวดเดียว โดยการดูหัวเรื่องตลอดเสียก่อนและจึงศึกษาเป็นตอนๆ แล้วควรทบทวนเป็นตอน

การจัดสิ่งแวดล้อม เช่น ปราศจากสิ่งรบกวน แสงสว่างดี ที่นั่งสบาย

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 30) กล่าวถึง การเรียนรู้ ผู้สอนพิจารณาถึง สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนก็จะช่วยประสิทธิภาพในการสอนให้ดีขึ้น ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ไว้ 7 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมาย สิ่งที่ผู้เรียนหวังว่าจะได้รับ เช่น ความพอใจ ความสนุกสนานที่ได้รับ ความสนใจ คำชมเชยจากผู้อื่น ความมุ่งหมาย ทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ

2. สถานการณ์ หมายถึง สิ่งของวัตถุและบุคคลอื่นๆ ที่แวดล้อมตัวผู้เรียน สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกปฏิบัติริยาตอบสนอง

3. ลักษณะประจำตัวผู้เรียน เป็นคุณสมบัติประจำตัวที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว ได้แก่ ความสามารถที่จะเรียน ความพร้อมในการเรียน ความสนใจ ความถนัด ทัศนคติที่มีต่อผู้สอน

4. การแปลความหมาย หมายถึง ผู้เรียนพึงเล็งความสนใจไปยังสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมเขาอยู่พิจารณาเกี่ยวโยงไปถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาและเลือกวิธีการตอบสนองที่คาดว่าจะได้ผลสมดังที่มุ่งหวัง

5. การกระทำ เป็นการตอบสนองที่เกิดขึ้นภายหลังจากผู้เรียนได้แปลความหมายของสถานการณ์ที่เผชิญอยู่แล้ว ผู้เรียนจะเลือกกระทำในสิ่งที่คาดว่าจะนำไปสู่เป้าหมายที่สร้างความพอใจให้แก่ตนเอง

6. ผลที่ตามมา เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาจากการกระทำ ถ้าผลของพฤติกรรมเป็นที่น่าพอใจ และบรรลุเป้าหมายที่มุ่งหวัง ผู้เรียนก็จะนำพฤติกรรมนั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่มีความพอใจให้แก่คน

7. ปฏิกริยาต่อความล้มเหลว ความผิดหวังจะเกิดขึ้น เมื่อผู้เรียนไม่สามารถจะตอบสนองตามความต้องการได้ หรือกระทำนั้นไม่บรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวัง

จากสภาพการเรียนรู้นี้ ผู้เรียนมีบทบาทได้แก่ ครูที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้มากที่สุด เช่น ตำรวจความต้องการของผู้เรียน ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ซึ่งเป็นลักษณะประจำตัวบุคคล แล้วจึงมาจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสม จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนจากการสอนที่ช่วยผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจยิ่งขึ้น

เอนกกุล กริแสง (2522 : 49 - 80) สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนของคนเรานั้น อาจแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 อย่างดังต่อไปนี้

1. ตัวผู้เรียน คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ วุฒิภาวะ การตั้งใจ ความพร้อม สมรรถวิสัยและความสามารถทางด้านต่างๆ ของผู้เรียน ระดับการเรียนรู้และความรวดเร็วในการเรียนรู้ โดยทั่วไปแล้วผู้ที่มีวุฒิภาวะสูงกว่าย่อมเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีวุฒิภาวะต่ำ แต่ข้อเท็จจริงนี้ก็มีขีดจำกัดอยู่บ้าง คือเรามักจะกล่าวกันว่า “ไม่แก่ตั้ดขยัก” ความแตกต่างในสมรรถวิสัย จะเป็นร่างกายหรือปัญญาก็ตาม จะมีผลต่อการเรียนเนื้อหาวิชาต่างๆ ด้วยความพร้อมเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่กำหนดการเรียนรู้ ผู้ที่มีแรงจูงใจสูงย่อมเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีขาดแรงจูงใจ ลักษณะทางบุคลิกภาพ เช่น ความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็นความเชื่อมั่นในตัวเองระดับความมุ่งหวัง ฯลฯ ย่อมเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้

วุฒิภาวะ การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน คำว่า วุฒิภาวะ หมายถึง กระบวนการเจริญเติบโตตามลำดับขั้น วุฒิภาวะของคนเรานั้นมีหลายอย่าง เช่น วุฒิภาวะทางอารมณ์ วุฒิภาวะทางสังคม วุฒิภาวะทางเพศและวุฒิภาวะทางร่างกาย

วุฒิภาวะทางเพศ อาจจะหมายความได้ 2 ประการ คือ ความเจริญเติบโตทางกายซึ่งแสดงออกโดยการที่สามารถสืบพันธุ์ได้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง หมายถึง ความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้ กล่าวคือ สามารถเข้ากับเพศตรงข้ามได้เป็นอย่างดี วุฒิภาวะทางเพศจะถึงขีดสมบูรณ์ในระยะวัยรุ่น

วุฒิภาวะทางร่างกาย หมายถึง การเจริญเติบโตทางร่างกายจนถึงระดับสูงสุดของคนเรา วุฒิภาวะทางร่างกายนี้จะถึงขีดสมบูรณ์ภายหลังวุฒิภาวะทางเพศราว 5-10 ปี

วุฒิภาวะทางอารมณ์และวุฒิภาวะทางสังคม เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งจะถึงขีดสมบูรณ์ในวัยผู้ใหญ่และจะสมบูรณ์ภายหลังวุฒิภาวะทางร่างกาย บางรายก็จะถึงระดับความ

สมบูรณ์เร็วแต่บางรายก็จะช้าไปมากและบางรายก็ไม่ถึงระดับสมบูรณ์ ดังจะเห็นได้จากผู้ต้องขังหรือคนไข้โรคจิตโรคประสาท

วุฒิภาวะ และความพร้อมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดความพร้อม หมายถึง ระดับวุฒิภาวะและความสามารถที่จำเป็นในการเรียนรู้หรือการฝึกฝนกิจกรรมนั้นๆ เช่น เด็กที่มีความพร้อมในการเรียนการอ่านย่อม หมายถึง ระดับวุฒิภาวะของเขที่สามารถแยกแยะแตกต่างและคล้ายคลึงของตัวอักษร เป็นต้น

อายุ นักจิตวิทยาได้มีการค้นพบว่า เมื่ออายุมากขึ้น ความสามารถในการเรียนรู้จะลดลงไปบ้าง แต่มีกิจกรรมหลายอย่างที่สูงอายุมากๆ สามารถเรียนรู้ได้

เด็กวัยรุ่นหรือเด็กที่มีอายุมากจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อย ความสามารถในการเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงอายุประมาณ 20-25 ปี ก็จะถึงขีดสูงสุด ต่อจากนั้นจะคงตัวและจะลดลงเรื่อยๆ เมื่ออายุ 35 ปี แล้วอย่างไรก็ดี การลดลงของความสามารถในการเรียนรู้ไม่สม่ำเสมอ งานบางอย่างก็ลดลงมาก กิจกรรมบางอย่างก็ลดลงด้วย

เพศ ความแตกต่างทางเพศเป็นสาเหตุให้คนเรามีความแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ทักษะทัศนคติ ความสนใจ การแสดงพฤติกรรม จากการค้นคว้าปรากฏว่าความสามารถในการเรียนรู้ของเพศชายและเพศหญิงมีความทัดเทียม แต่ทัศนคติหรือความสนใจในการเรียนรู้จะแตกต่างกันนั้นเนื่องจากผลของขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมมากกว่าความแตกต่างทางเพศ

ประสบการณ์เดิม สิ่งนี้มีความสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ และการค้นคว้าเกี่ยวกับอิทธิพลของประสบการณ์เดิมนักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการ 2 อย่าง คือ การศึกษาถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและพันธุกรรมที่มีต่อระดับการเรียนรู้ของพวกเราและวิธีที่สองศึกษาถึงการถ่ายโยงการเรียนรู้ (transfer of learning) อันเป็นกระบวนการที่ผลการเรียนรู้ของใดหนึ่งอิทธิพลต่อการเรียนรู้ใหม่

ดังที่ได้ทราบกันคืออยู่แล้วว่า ทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมต่างก็มีอิทธิพลต่อเราว่าปัญญาของพวกเราไม่อาจจะแยกจากกันได้เด็ดขาด สำหรับการถ่ายโยงการเรียนรู้นั้นมีทั้งการถ่ายโยงที่ทำให้การเรียนรู้สิ่งใหม่ดีขึ้นที่ เรียกกันว่า Positive transfer และการถ่ายโยงการเรียนรู้ที่ทำให้การเรียนรู้สิ่งใหม่ช้าลงที่เรียกว่า Negative transfer

สมรรถวิสัย (Capacity) หมายถึง ขีดจำกัดสูงสุดของความสามารถ

ความบกพร่องทางร่างกาย (Physical handicaps) อวัยวะ ที่ช่วยแสดงพฤติกรรมของพวกเรา ย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ หากอวัยวะเหล่านั้นบกพร่องก็ ย่อมจะมีผลต่อการเรียนรู้ความบกพร่องทางร่างกายที่สำคัญ คือ สายตายาว สายตาสั้น สายตาเอียง กล้ามเนื้อที่ควบคุมขนัยน์ตาคิดปกติ ประสาทหูพิการ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจูงใจ การจูงใจอาจเกิดขึ้นโดยใช้เครื่องล่อใจต่างๆ การไม่เรียนแล้ว แรงจูงใจในการเรียนยังเกิดจากความรู้อีกมีส่วนร่วมในการเรียนวิชานั้นๆ การทดสอบบ่อยครั้งซึ่งจะกระตุ้นให้ความสนใจและเอาใจใส่บทเรียนมากขึ้น และเกิดจากการทราบผลการเรียนของตน

2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับบทเรียน หมายถึง ความแตกต่างประการต่างๆ ของบทเรียนหรือกิจกรรม ซึ่งอาจแตกต่างกันได้ในด้านความง่าย ความยากของบทเรียน ความคล้ายคลึงกันระหว่างบทเรียน นอกจากนี้บทเรียนหรือกิจกรรมยังแตกต่างกันในด้านความสนุกสนาน ความน่าเรียนหรือน่าเบื่อ สิ่งเหล่านี้ต่างมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น

ความยาวของบทเรียน มีผลต่อเวลาที่ใช้เรียน ไม่เหมือนกันบทเรียนที่ยาวขึ้นย่อมใช้เวลาเรียนที่ยาวขึ้น คนเราจะจำบทเรียนที่ยาวๆ ได้กว่าบทเรียนที่สั้นกว่า เพราะ เมื่อกลับมาเรียนใหม่นั้น บทเรียนที่ยาวกว่าจะลดเวลาเรียนลงไปได้มากกว่าบทเรียนที่สั้น ในการเรียนครั้งแรกจึงต้องใช้เวลา นั้นจึงจำได้หมด ดังนั้นคำไม่มีความหมายแต่ละคำจึงผ่านสายตามากกว่าคำที่ไม่มีความหมายที่จำนวนคำน้อยๆ และเมื่อจำได้แล้วก็ย่อมจะติดตามมากกว่าด้วย

นอกจากความยาวของบทเรียนแล้ว ความยากง่ายของบทเรียนและการมีความหมายของบทเรียนก็มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ด้วยเหมือนกัน บทเรียนที่มีความหมายต่อผู้เรียนย่อมจะทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้เร็วขึ้น และบทเรียนที่ง่ายๆ ย่อมเรียนรู้ได้เร็วกว่าบทเรียนที่ยากๆ

การรบกวน (Interference) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีผลกวนการเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งทำให้เกิดความสับสน การรบกวนอาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. Reproactive inhibition หมายถึง การที่กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังการเรียนรู้ทำให้เราจำบทเรียนที่เรียนรู้มาก่อนเสียไป กิจกรรมมาแทรกทำให้เกิด reproactive inhibition

2. Proactive inhibition หมายถึง กิจกรรมก่อนๆ ที่มีผลเข้ามาขัดขวางการจำบทเรียนใหม่ เรามักจะสังเกตเห็นว่าในบางครั้งการเรียนสิ่งใหม่ๆ จะสับสนปนเปกับบทเรียนที่เรียนมาแล้วดังนั้นเมื่อต้องการจำบทเรียนใหม่ๆ ก็จะได้ยาก กิจกรรมบางอย่างที่เข้ามาขัดขวางจะเรียกว่า Proactive inhibition

การรบกวนทั้ง 2 ลักษณะนี้จะมีปริมาณมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรมที่เข้ามารบกวน หากบทเรียนที่ต้องการเรียนรู้และบทเรียนที่แทรกมีความแตกต่างกันมากปริมาณการรบกวนก็มีน้อย เมื่อบทเรียนทั้ง 2 คล้ายคลึงกันมากขึ้น ปริมาณของการรบกวนก็จะเพิ่มมากขึ้นจนถึงขีดจำกัดอันหนึ่ง ต่อจากนั้นเมื่อบทเรียนทั้ง 2 คล้ายคลึงกันมากขึ้นอีก ปริมาณของการรบกวนก็จะลดลงและปริมาณของการรบกวนจะน้อยที่สุดอีกครั้งเมื่อบทเรียนทั้ง 2 บทเรียนมีคล้ายคลึงกันมากที่สุด

3. ตัวแปรที่เกี่ยวกับการเรียน วิธีจัดการเรียนการสอนก็มีผลต่อการเรียนรู้เช่นกัน กล่าวคือ การฝึกฝน (Practice) การฝึกฝนจะช่วยให้การเรียนรู้ได้ผลสมบูรณ์ขึ้น ในการฝึกฝนเป็นไปโดย ไม่มี การเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้น การฝึกฝนนั้นไม่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ การฝึกฝนจะให้ผลดีต่อเมื่อ ผู้เรียนสนใจเอาใจใส่ ถ้าผู้เรียนเพียงแต่ทำกิจกรรมไปโดยไม่ตั้งใจ การฝึกฝนนั้นก็ไม่มีประโยชน์

การเรียนเพิ่ม (Overlearning) การฝึกฝนเพิ่มเติมหลังจากที่เรียนรู้จะช่วยให้อำนาจเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น การฝึกฝนหลังจากที่เรียนรู้แล้วนี้เรียกว่า การเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยให้จำบทเรียนได้นาน แม้ว่าจะไม่นำมาใช้ก็ตาม

การรู้ผลงาน คนเราอาจจะเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างได้ โดยการพิจารณาของการกระทำเป็นหลัก การรู้ผลงานช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น เพราะช่วยให้ทราบข้อบกพร่องคืออะไรและควรแก้ไขอย่างไร นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้นด้วย

การใช้ประสาทรับรู้ช่วยในการเรียน วิธีเรียนรู้ที่ให้ผลดีที่สุดของแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน บางคนเรียนได้ดีโดยการฟังบางคนโดยการอ่าน และบางคนต้องใช้ทั้ง 2 วิธีประกอบกัน

การแนะนำในการเรียน ครูควรให้คำแนะนำแก่นักเรียนให้พอเหมาะแก่ความต้องการของนักเรียนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนมากเกินไปจะทำให้เด็กไม่ได้ใช้ความคิด ไม่ใช้ความสามารถของตนเองคอยแต่จะรับความช่วยเหลือจากครูอยู่ตลอดเวลา การให้คำแนะนำที่มากเกินไปก็อาจจะเกิดผลเสียได้

การศึกษาความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จะเห็นได้ว่า จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย ทั้งนี้เพราะว่ามีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ซึ่งมีอยู่ 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 1 คือ ผู้เรียน ซึ่งเราสังเกตตัวแปรได้จาก วุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ ร่างกาย ความสามารถที่จะเรียนรู้ ความสนใจ ประสิทธิภาพ ความบกพร่อง ทางร่างกาย ตัวแปรที่ 2 คือ บทเรียน สังเกตได้จาก ความยาว ความยากง่าย ความหมายของ บทเรียน ตัวแปร 3 คือ วิธีเรียน สังเกตได้จาก วิธีเรียนของผู้เรียน วิธีการถ่ายทอดของครูผู้สอน นอกจากนี้ยังมี ตัวแปรอื่นๆ จากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ คือ สภาพแวดล้อม เช่น สภาพแวดล้อมทางสถาบัน สภาพแวดล้อมในห้องเรียน สภาพแวดล้อมของที่พักอาศัย

2.3 องค์ประกอบในการเรียนการสอน

กัญญา วีรชวรรณ (2536 : 23 – 41) ได้สรุปองค์ประกอบในการเรียนการสอนไว้ 4 ด้าน ดังนี้

2.3.1 องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน

เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผล
ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดการสอนของอาจารย์

ลักษณะของครูที่ดี ที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในด้านการเรียนมีดังนี้

- ครูผู้สอนพยายามรู้จักกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และต้องพยายามให้ผู้เรียนในห้องเรียนได้รู้จักกัน
  - การวางแผนการสอนร่วมกับผู้เรียนและมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ
  - มีความสามารถในการใช้เทคนิควิธีสอนต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
  - ทำในสิ่งที่เป็นไปได้จริงๆ เช่น การให้งาน การสอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านเวลา ขนาดชั้นเรียน ความสามารถที่แตกต่างกัน ภูมิหลังและอุปสรรคการสอน
  - แสดงออกซึ่งความสำคัญต่อปัญหาสังคมที่เกี่ยวกับรายวิชาที่สอนและชี้แนวทางในการปรับปรุงแก้ไข
  - สามารถผลิตสื่อการสอนและเอกสารประกอบการสอน การใช้ทักษะการสอน การประเมินผลการศึกษาและการพัฒนาการสอน
  - ใฝ่หาความรู้และมีความรู้ในเนื้อหาวิชาการและประสบการณ์ในเนื้อหาที่สอน
  - มีพฤติกรรมและปฏิบัติตนให้เป็นที่เคารพนับถือของผู้เรียนทั้งในและนอกเวลา
- ลักษณะครูที่ไม่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน มีดังนี้
- ละเลยงานในหน้าที่
  - ไม่สนใจความรู้สึกผู้เรียน
  - ใช้กระบวนการวัดผลตามอำเภอใจ
  - เน้นกิจกรรมที่ไม่ใช่สติปัญญา

2.3.2 องค์ประกอบด้านผู้เรียน

การเรียนการสอนในสถานศึกษา จะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือไม่นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเท่านั้น ต้องขึ้นอยู่กับผู้เรียนด้วย โดยพิจารณาได้ดังนี้

- ด้านความรู้ของผู้เรียน โดยใช้เกณฑ์การสอบคัดเลือกเข้าเรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วุฒิการศึกษา
- วิธีการคัดเลือก และจำนวนที่รับเข้าศึกษาต่อ
- ด้านบุคลิกภาพของผู้เรียน
- ความรับผิดชอบของผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3 วงการการเรียนการสอน

ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล

- จุดมุ่งหมายการศึกษา เป็นสิ่งที่ชี้นำให้ผู้เรียน ผู้สอน มองและมุ่งไปในสิ่งเดียวกัน
- การเรียนการสอน คือ การเรียนของผู้เรียน การสอนของครู สถานภาพของผู้สอนและผู้เรียน ความรู้ของผู้สอนและผู้เรียนด้านพฤติกรรมของผู้สอนและผู้เรียน สิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน
- การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนและการศึกษา

2.3.4. สภาพแวดล้อมการเรียนการสอน

อาจมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่

- สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ซึ่งจะส่งผลถึงพฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมเรียนของผู้เรียน เช่น ขนาดและลักษณะของห้องเรียน อากาศในห้องเรียน เสียง และแสงสว่าง การจัดพื้นที่ใช้สอนในสถาบัน ได้แก่ การจัดที่ฝึกประสบการณ์ ที่อ่านหนังสือที่พักผ่อน
- สภาพแวดล้อมด้านบริหาร การดำเนินงานด้านบริหาร สถาบันการศึกษา กฎเกณฑ์ ระเบียบ ที่บังคับใช้กับนักเรียนและบุคลากรของสถาบัน
- สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพบรรยากาศในการเรียนการสอนเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

องค์ประกอบในการเรียนการสอนจะเห็นได้ว่า ส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพราะองค์ประกอบในการเรียนการสอนมี 5 ด้าน ดังนี้ คือ

- ด้านครูผู้สอน ในการเรียนการสอนจะบรรลุตามจุดมุ่งหมายนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการสอนของครูอาจารย์
- องค์ประกอบด้านผู้เรียน ในการเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้ต้องที่ผู้เรียนด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนมีความรู้เดิมมากน้อยเพียงไร ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณภาพของผู้เรียน และความรับผิดชอบ
- วงจรการเรียนการสอน ในการจัดการเรียนการสอนควรจัดวงจรให้ครบ ซึ่งในวงจรการเรียนการสอนประกอบด้วย จุดมุ่งหมายการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอนซึ่งมีองค์ประกอบด้านครูผู้สอนและผู้เรียน ในด้านบุคลิกภาพและภูมิหลัง
- การประเมินผลการเรียน คือ การประเมินผลของผู้เรียน โดยการทดสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สิ่งแวดล้อม คือ ด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ สภาพลักษณะห้องเรียน พฤติกรรมของผู้เรียนผู้สอนและนอกจากนี้ก็ยังมีส่วนแวดล้อมด้านการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

2.4 ปัญหาที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

กัญญา วีระวรรณ (2536 : 46 – 50) ได้กล่าวถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนดังนี้ ปัญหาที่เกิดจากผู้สอน ได้แก่ การที่ผู้สอนไม่ได้เตรียมตัวสอนมาก่อนสอนโดยใช้ตำราวิธีการสอนต่างๆ ซ้ำกันทุกปี ไม่มีการเรียงลำดับเนื้อหา ผู้สอนไม่อุทิศเวลาให้การสอนเท่าที่ควร ผู้สอนบางคนใช้อารมณ์กับผู้เรียน ผู้สอนมีภาระหลายด้าน ทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่ต่อภาระกิจการสอนหรือหาความรู้เพิ่มเติม ไม่มีเกณฑ์วัดผลที่แน่นอนของผู้สอนบางท่าน ไม่มีความสัมพันธ์กับนักศึกษามาก่อน

ปัญหาที่เกิดจากผู้เรียน ได้แก่ นักศึกษาไม่สนใจ ขาดความรับผิดชอบในการเรียนสนใจงานอื่นๆ มากกว่าการเรียนและ เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของผู้สอนมักไม่ถามไม่บอกผู้สอนโดยตรงมักนำไปปรึกษาวิจารณ์กันเอง ผู้เรียนมีเวลาศึกษาค้นคว้าน้อย ขาดแรงจูงใจในการเรียน นักศึกษาบางคนไม่ได้เรียนเกี่ยวกับการศึกษาในเรื่องนั้นมาก่อน

Sanderson (อ้างโดย ธีรชัย เจริญศิริ, 2535 : 7-8) ได้จำแนกปัญหาของนักเรียนที่ผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวในแคลิฟอร์เนียสกูล (California school) เปิดเผยโดยจัดอันดับปัญหาที่นักเรียนเผชิญมากที่สุด คือ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับอนาคตด้านการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับอาชีพและการงาน ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการสอน

Rahman (อ้างโดย ธีรชัย เจริญศิริ, 2535 : 7 - 8) พบว่า เด็กที่ออกจากโรงเรียนก่อนสำเร็จการศึกษานั้นเนื่องจากสาเหตุหลายประการ คือ ทุนทรัพย์ที่จะซื้อหนังสือสิ่งจำเป็นอื่นๆ สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวตกต่ำไม่มีเงินค่าเล่าเรียนสอบตก คุณภาพไม่ดีและการคมนาคมไม่สะดวก ถ้าพิจารณาให้ดีแล้วจะพบว่า เรื่องเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการเรียนของเด็ก

Gronlind (อ้างโดย ธีรชัย เจริญศิริ, 2535 : 7-8) ได้กล่าวว่า เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนจนสู่วัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์การเข้าสังคมย่อมกว้างออกไป ตามลำดับ หากทุกสิ่งทุกอย่างได้พัฒนาไปตามปกติ กล่าวคือ เมื่อถึงวัยเข้าโรงเรียนเด็กมีโอกาสมีความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ได้รับการยอมรับจากเพื่อน เด็กจะรับรู้บทบาทของคนที่ควรปฏิบัติ อย่างไรก็ตามเมื่ออยู่กับเพื่อนๆ การที่เด็กอยู่ร่วมกับเพื่อนจะทำให้ความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความมั่นใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น เมื่อเขาสามารถอยู่กับเพื่อนฝูงได้อย่างมีความสุขย่อมปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้นและมีทัศนคติที่ดีต่อคนทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใจจริง บุญเรืองรอด (2531 : 72 – 74) ได้แบ่งปัญหาต่างๆ ในโรงเรียนประถมศึกษาออกเป็น 4 หมวดคือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและการปรับตัวของเด็กในโรงเรียนประถมศึกษา
2. ปัญหาที่เกิดจากการเรียนของเด็ก เช่น เรียนอ่อน เรียนซ้ำ ไม่เข้าใจวิชาที่เรียน
3. ปัญหาเกี่ยวกับอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อเด็ก เช่น บุคลิกของพ่อแม่ วิธีการอบรม

เลี้ยงดู

4. ปัญหาเกี่ยวกับการบีบคั้นทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การแก่งแย่งกันทำมาหากิน การอพยพของประชาชนในชนบทเข้าสู่ตัวเมือง

Springer (อ้างโดย ธีรชัย เจริญศิริ, 2535 : 9) ได้ค้นพบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว กล่าวคือ เด็กที่มาจากบ้านที่ยากจนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจะเป็นที่ปรับตัวไม่ดีและมีอารมณ์ไม่มั่นคง มีปริมาณมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลาง

Hurlock (อ้างโดย ธีรชัย เจริญศิริ, 2535 : 9) กล่าวถึงสภาพและปัญหาของเด็กวัยรุ่นว่าเป็นระยะที่พัฒนาทั้งในด้านวิธีการดำเนินชีวิต ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา สังคม และอารมณ์ของเด็ก เป็นช่วงเวลาที่นับสิ่งใหม่ๆ ประสบการณ์ ความรับผิดชอบ ตลอดจนความสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงกะทันหันเป็นสิ่งก่อให้เห็นปัญหาเหล่านั้น ได้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ปัญหาส่วนตัวและปัญหาที่แสดงออกมาในลักษณะวัยรุ่น ปัญหาส่วนที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่กับตัวเด็ก แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กตั้งแต่วัยเด็กที่เขายังอยู่ในวัยเด็กและเด็กไม่สามารถแก้ปัญหานั้นเป็นที่พอใจของตนเอง ส่วนปัญหาที่แสดงลักษณะความเป็นวัยรุ่นนั้นหมายถึงปัญหาความสัมพันธ์ทางสังคมได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับบิดามารดา ครู และปัญหาสังคมต่างๆ ไปด้วยกัน ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นในเวลาและสภาพใดๆ ก็ได้ที่เด็กมีความรู้สึกว่าจะไม่สามารถหาวิธีสนองความต้องการที่พึงพอใจได้

Harnisger and vilay อ้างโดย (อ้างโดย ธีรชัย เจริญศิริ, 2535 : 7–8) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยอาศัยแนวคิดของ คาร์รอล (Carroll) และบลูม (Bloom) แล้วสรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเกิดขึ้นได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 4 ตัว ได้แก่ ภูมิหลังของนักเรียน ประกอบด้วย ภูมิหลังทางครอบครัวและสังคม อายุ เพศ ความรู้เดิม แรงจูงใจและความถนัด หลักสูตรเป็นองค์ประกอบทางสถาบัน ประกอบด้วย คุณลักษณะของชุมชนท้องถิ่น โรงเรียน และตัวหลักสูตรพฤติกรรมเรียนการสอน ประกอบด้วย พฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ในระยะต่อมาแนวความคิดของบลูมได้ถูกนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างรูปแบบของผลสัมฤทธิ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปราณี รามสูต (2538 : 112–114) การที่บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น

1. ความพร้อมของผู้เรียน เป็นปัจจัยที่มีต่อการเรียนของผู้เรียน ประกอบไปด้วยวุฒิภาวะบวกกับสภาพการอื่นๆ วุฒิภาวะทางร่างกาย เช่น ความเจริญของกล้ามเนื้อ ระบบอวัยวะ ระบบประสาท ส่วนสภาพการอื่นๆ เช่น ความสนใจ ประสบการณ์เดิม

2. การฝึก เป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอน เมื่อผู้เรียนเรียนรู้สิ่งใดไปแล้ว ได้มีโอกาสฝึกฝนหรือหัดกระทำซ้ำอยู่เสมอ จะทำให้การเรียนรู้ที่นั้นมั่นคงถาวร และพัฒนาดีขึ้นเรื่อยๆ

3. การเสริมแรง คือ การทำให้พฤติกรรมที่ต้องการเกิดเพิ่มมากขึ้นหรือบ่อยขึ้น การเสริมแรงมี 2 อย่าง คือ การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ การเสริมแรงทางบวก คือ การนำเอาสิ่งที่ผู้เรียนชอบมาให้ การเสริมแรงทางลบ คือ การลดหรืองดให้สิ่งที่ผู้เรียนชอบน้อย หรือนำเอาสิ่งที่ผู้เรียนไม่ชอบออกไป

4. การถ่ายทอดการเรียนรู้ คือ ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม มีผลต่อการเรียนรู้หรือการทำกิจกรรมอื่นๆ ในเวลาถัดไปมี 2 ลักษณะ คือ การถ่ายทอดการเรียนรู้ทางบวก กับการถ่ายทอด การเรียนรู้ทางลบ แต่โดยทั่วไปในชีวิตประจำวันมักเป็นการถ่ายทอดการเรียนรู้ทางบวกมากกว่าทางลบ คือ ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม ทำให้การเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ดีขึ้นเร็วขึ้น

5. การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก เกิดเนื่องมาจากเมื่ออินทรีย์ปะทะสิ่งเร้า จะมีกรียาตอบสนองหลายๆ อย่าง จนกว่าที่น่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ก็จะจำการตอบสนองนั้นๆ ใช้ต่อไปเมื่อพบสิ่งเร้าเดิม

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการศึกษา

ใจจริง บุญเรืองรอด (2531 : 72–74) ได้กล่าวถึงปัญหาของนักเรียนโดยทำการแบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. ปัญหาด้านการศึกษา นักเรียนแต่ละคนอาจจะมีปัญหาการศึกษาแตกต่างกันไปนักเรียนที่เรียนเก่งอาจมีปัญหาทางด้านนี้น้อย สำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน การให้นักเรียนมาร่วมกิจกรรมบางชนิดอาจทำให้นักเรียนเกิดผลเสียต่อการเรียนก็เป็นได้

2. ปัญหาด้านรายได้ นักเรียนแต่ละคนย่อมมีฐานะและภูมิหลังที่แตกต่างกัน นักเรียนแต่ละคนจำเป็นต้องหารายได้เพื่อสนับสนุนการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความขัดสนของครอบครัว

3. ปัญหาการเลือกอาชีพ นักเรียนจำเป็นต้องเลือกอาชีพที่ตนถนัดและมีความสนใจปัญหาที่พบก็คือ สถานศึกษาไม่สามารถสนองความต้องการ ได้ครบถ้วน ทำให้นักเรียนเสียโอกาส

4. ปัญหาเรื่องสุขภาพร่างกาย เรื่องสุขภาพร่างกายนับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตของนักเรียน ถ้าเราพบว่า นักเรียนมีความบกพร่องทางร่างกายบางคนในการจัดกิจกรรมจะงดเว้นกิจกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

5. ปัญหาส่วนตัวและสังคม โดยทั่วไปผู้แนะนำมักจะให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตัวเอง อย่างไรก็ตามปัญหาหลายปัญหานักเรียนต้องอาศัยการเรียนรู้จากกลุ่ม จากกิจกรรมหรือจากการพบปะสังสรรค์กับคนอื่น

6. ปัญหาครอบครัว นักเรียนแต่ละคนย่อมมีปัญหาครอบครัวแตกต่างกันออกไป เริ่มตั้งแต่ปัญหาบุคลิกของพ่อแม่ที่เป็นปกติต่อนักเรียน ปัญหาเรื่องความขัดแย้งภายในครอบครัว ปัญหาเรื่องบ้านแตก เป็นต้น ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ย่อมกระทบกระเทือนต่อการศึกษาเล่าเรียนของเด็กนักเรียน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2534 : 172-175) ได้กล่าวถึงปัญหาทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาประพตติและการปรับตัวทางโรงเรียน ความสำเร็จและความล้มเหลวทางการเรียนของการปรับตัวของเด็กทางโรงเรียนซึ่งจะขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญๆ ได้แก่ โรงเรียน การสอน การบริหารต่างๆ ระบบการบริหารและการจัดการในโรงเรียน หลักสูตร วิธีการสอน วิธีวัดผล เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบกระเทือนมีอิทธิพลต่อตัวเด็ก และพฤติกรรมของทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งสิ้น สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยเฉพาะทางด้านสถานการณ์การเรียน การสอนในชั้นเรียน มีทั้งเอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของเด็กกล่าว คือ บรรยากาศในห้องเรียนที่ช่วยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีความสุขหรือมีความสุขไม่มีความสุข มีส่วนต่อการปรับและเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กภายในห้องเรียนหนึ่งๆ เป็นอย่างมาก

ส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งของปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นที่โรงเรียน เช่น การทำลายข้าวของ การหนีเรียน การหยุดเรียนกลางคัน การทำทนายอำนาจของครู การทะเลาะวิวาทในชั้นเรียน การไม่ยอมทำตามกฎระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียน ปัญหาเหล่านี้ล้วนมีสาเหตุเบื้องต้นมาจากการที่ครูไม่อาจสร้างและรักษาสัมพันธ์ระหว่างตนกับเด็กให้มีความราบรื่นนั่นเอง

ครูมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการปรับตัวของเด็กทาง โรงเรียน ครูที่กระทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการสอนและการอบรมและทางด้านการแนะนำยอมเป็นผู้ที่สามารถหรือจัดปัญหาพฤติกรรมของเด็กทางโรงเรียนได้อย่างแน่นอน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2536 : 103-104) อ้างถึง กอร์ดัน (Gorton 1983 : 383-329) ได้อธิบายให้เห็นว่าปัญหาของวินัยสาเหตุสำคัญ 3 ประการดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน

1.1 การสอนไม่ดี ไม่มีคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.2 หลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
- 1.3 ตารางสอนขาดความยืดหยุ่น
- 1.4 โปรแกรมการเรียนไม่เหมาะสมกับพื้นฐานของนักเรียน

2. ปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียน

- 2.1 นักเรียนไม่เข้าใจใน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ
- 2.2 นักเรียนไม่เข้าใจว่าทำไมต้องทำตามกฎระเบียบนั้น
- 2.3 พื้นฐานการศึกษาของนักเรียนไม่ดีพอ
- 2.4 สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนไม่ดีพอ
- 2.5 นักเรียนถูกกระทบกระเทือนทางจิตใจ
- 2.6 บุคลิกภาพระหว่างนักเรียนกับครูขัดแย้งกัน

3. ปัญหาที่เกิดจากบ้านและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ปัญหาประเภทนี้เกิดจาก

- 3.1 บิดามารดาใช้อำนาจมากกว่าที่จะใช้เหตุผล
- 3.2 บ้านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม มีอาชญากรรมบ่อยๆ
- 3.3 นักเรียนต้องทำงานหนักหลังเลิกเรียน หรือต้องทำงานจนดึกเกินไป

ซึ่งกล่าวโดยสรุปปัญหาทางวินัยเกิดจากสาเหตุสำคัญดังนี้

1. บรรยากาศในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน
2. นักเรียน อาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ครูอาจเนื่องมาจากการสอนไม่ดี
3. ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักเรียน ครูไม่ให้ความเป็นธรรมแก่นักเรียน
4. บ้าน อาจเป็นผลมาจากความอบอุ่นภายในครอบครัว บ้านตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี
5. สังคม อาจเป็นเพราะสังคมโดยทั่วไปขาดระเบียบวินัย บุคคลในสังคมไม่เคารพกติกา ไม่มีวินัยในตนเอง

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2526 : 492-497) ได้กล่าวถึงปัญหาของนักเรียนที่เกี่ยวกับด้านการทำกิจกรรม ได้แก่

1. เด็กบางคนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมมากเกินไปส่งผลให้ผลการเรียนเสีย
2. นักเรียนบางคนที่กลายเป็นควาของโรงเรียน หรือ เป็นคาราฟุตบอลอาจจะได้รับความสนใจจากคนอื่นมากไป และอาจกลายเป็นผู้ที่สร้างปัญหาด้านวินัยให้เกิดขึ้นในห้องเรียนได้ง่ายๆ
3. ครูบางคนเข้าไปรวมกิจกรรมมากเกินไปจนกระทั่งไม่เอาใจใส่หน้าที่ตามปกติ เช่น การทิ้งชั้นเรียน ละเลยการตรวจให้คะแนนสมุดของนักเรียน

4. อาจมีปัญหว่าผู้ปกครอง ไม่มีเงินพอที่จะสนับสนุนให้บุตรหลานได้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งที่ก็ทราบดีว่าบุตรหลานของตนได้รับประโยชน์อย่างมาก

5. สังคมไทยส่วนใหญ่ไม่นิยมให้บุตรหลานของตนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เพราะกลัวเสียเวลาเรียน กลัวอุบัติเหตุจากการพลัดหกล้ม (สำหรับกิจกรรมกีฬา) บางคนจำเป็นต้องใช้เด็กช่วยในการทำงานบ้าน พร้อมๆ กับการไม่เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมนักเรียนด้วย

6. ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้หญิงและผู้ชาย ไม่ให้แสดงออกได้อย่างเต็มที่เหมือนเด็กหรือเหมือนผู้ชาย

7. ผู้บริหารและครูทั่วไปในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน จึงไม่ได้จัดและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้แก่นักเรียนอย่างเพียงพอ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2532 : 111-112) ได้กล่าวถึงปัญหาทางด้านการจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ด้านงบประมาณ พบว่า ทุกโรงเรียนมีปัญหาเรื่องงบประมาณ ไม่เพียงพอ จึงต้องเรียกรจากนักเรียนแทบทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม บางโรงเรียนได้งบประมาณจากการหารายได้พิเศษของกรรมการนักเรียน

2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ศึกษาส่วนใหญ่ พบปัญหาความไม่เพียงพอของอุปกรณ์เครื่องมือและสถานที่ในการจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่แท้จริง

3. ความร่วมมือ ผลการวิจัย พบว่า ครู และสมาชิกขาดความสนใจและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร นอกจากนี้ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลภาคเหนือผู้บริหารไม่สนับสนุนกิจกรรมนักเรียนบางกิจกรรม

4. ครูมีภาระมาก ครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านกิจกรรมนักเรียนมีภาระการสอนค่อนข้างมากอยู่แล้ว จึงเสียสละเวลาให้กิจกรรมนักเรียนค่อนข้างน้อย

5. ขาดการวางแผน และการประสานงานที่ดี โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดเวลาจัดกิจกรรมไว้แน่นอน และไม่ได้วางแผนงานไว้ล่วงหน้า ทำให้เกิดปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์และการเตรียมการ

6. ปัญหาอื่นๆ เช่น ครูอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ปล่อยให้ให้นักเรียนได้ทำงานอิสระเท่าที่ควรการจัดกิจกรรมบางอย่างเกิดกรณีพิพาทระหว่างนักเรียนกับบุคคลภายนอก นักเรียนบางคนถือโอกาสหนีเรียน ผลการเรียนของนักเรียนบางคนด้อยลง บุคลากรที่มีความสามารถด้านการจัด กิจกรรมนักเรียนมีน้อยและในบางโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนไม่เห็นความสำเร็จของการจัดกิจกรรมเท่าที่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า นักศึกษามีปัญหาต่างๆ ดังนี้

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การแก่งแย่งทำมาหากิน ไม่มีเงินเล่าเรียน

ปัญหาด้านการเรียน ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากผู้สอน ไม่ได้เตรียมการสอนมา วิธีการสอนหรือวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนมีหลายคน ส่วนปัญหาด้านผู้เรียน ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบ ด้านความรู้พื้นฐาน ความรู้เดิมของผู้เรียน การเลือกวิชาเรียน ปัญหาที่เกิดจากการปรับตัวเข้ากับเพื่อน การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาพห้องเรียน ปัญหาที่บีบคั้นทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาต่อผลกระทบทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากถ้าเกิดปัญหาเหล่านี้ก็จะทำให้การเรียนไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญญา วีระวรรณ (2536 : 55) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนและการวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยมีความมุ่งหมายที่จะทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการเรียนการสอนวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อจะให้เห็นสภาพที่ชัดเจนว่าปัญหาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาการบริหาร การศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาของไทยในการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อวางแผนการพัฒนาการศึกษาในสาขาบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

จिरนันท์ เค้าคำ (2536 : เนื้อความย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังในการเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรกรรม (ปวช. เกษตรกรรม) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังในเรื่องต่างๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงความคาดหวังในวิธีการสอนเท่านั้น ที่ระดับความคาดหวังเป็นปานกลาง แต่ความเป็นจริงที่ได้รับในด้านต่างๆ จะมีระดับปานกลาง ยกเว้น ลักษณะผู้สอนที่ปรากฏในระดับมาก สาเหตุของความเป็นจริงที่ได้รับไม่เป็นไปตามคาดหวัง อาจเนื่องจากตัวผู้เรียนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละสถาบันหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังนั้น สถานศึกษาที่เปิดสอนวิชาชีพเกษตรกรรม จึงต้องศึกษาความต้องการของผู้เรียน ทำให้การเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมประสบประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

ธีรชัย เจริญศิริ (2535 : 7-8) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาในกระบวนการเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมของนักเรียนชั้น ม.3 ของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรธานีและได้สรุปปัญหาในการเรียนวิชาชีพเกษตรไว้ดังนี้ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้เรียนที่พบเป็นอันดับแรก คือ ปัญหาในด้านเศรษฐกิจใน

ครอบครัวและปัญหาที่พบอันสุดท้าย คือ ประโยชน์ของวิชาชีพเกษตรที่มีต่อ นักเรียนปัญหาเกี่ยวกับครู ผู้สอน ที่พบอันดับแรก คือ ปัญหาในเรื่องความสนใจของครูผู้สอนที่มี การเรียนของนักเรียนและปัญหาที่พบเป็นอันดับสุดท้าย คือ ปัญหาเรื่องความชำนาญของครูผู้สอนปัญหาเกี่ยวกับวิธีการสอนของครูที่พบเป็นอันดับแรก คือ การใช้ภาพยนต์ประกอบการสอน เนื่องจาก ครูแทบไม่ได้ใช้ภาพยนต์ประกอบการสอนเลย ส่วนปัญหาที่พบอันดับสุดท้าย คือ การสอนโดยวิธีสาธิต ปัญหาที่เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกที่พบเป็นปัญหามากที่สุด คือ ห้องปฏิบัติการทดลองด้านดินและปุ๋ย ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่มีและที่พบเป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ แปลงทดลองปลูกพืชปัญหาเกี่ยวกับสภาพห้องเรียนที่พบเป็นปัญหาอันดับแรก คือ เรื่องความสะอาดของห้องเรียน และ ที่พบเป็นปัญหาอันดับสุดท้าย คือ ปัญหาเรื่องถ่ายเทอากาศสภาพและปริมาณของน้ำที่ใช้ในการเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่มีน้ำไม่เพียงพอและสภาพน้ำส่วนใหญ่มีสภาพปนปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่พบ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างวิชาอาชีพเกษตรกับวิชาในหมวดอื่นและความเหมาะสมของเนื้อหาของหลักสูตรที่จะนำไปใช้ในท้องถิ่น ปัญหาเกี่ยวกับ ผู้ปกครองที่พบ คือ ผู้ปกครองชอบมายุ่งเรื่องเกี่ยว และตั้งจุดประสงค์ในการเรียนวิชาชีพเกษตรของนักเรียน ซึ่งจุดประสงค์ส่วนใหญ่ของผู้ปกครองนั้นต้องการให้นักเรียนเรียนต่อในชั้นสูงต่อไป และปัญหาความพอใจของผู้ปกครองหลังจากที่นักเรียนเลือกเรียนวิชาอาชีพเกษตรแล้วปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารที่พบ คือ การเยี่ยมชมห้องเรียนและแปลงปฏิบัติการเกษตรผู้บริหารไม่ค่อยปฏิบัติและปัญหาสนับสนุน โครงการเกษตรและชมรมเกษตร

ธีรณัย ชัยสิทธิ์ (2539 : เนื้อความย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยประมงฉิมพลี ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนนำความรู้และประโยชน์ที่ได้รับในหมวดวิชาพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลางทุกวิชา หมวดวิชาชีพบังคับอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความคิดเห็นระดับมากอยู่วิชาเดียว คือ วิชาการฝึกงานภายนอกสถานที่ หมวดวิชาชีพเฉพาะสาขางานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและวิชาเทคนิคการเพาะพันธุ์กุ้งประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่มีผลต่อความรู้ส่วนใหญ่ระดับปานกลางแต่วิชาเทคนิคการเพาะขยายพันธุ์ปลาที่นักศึกษามีความคิดเห็นส่วนมาก ความคิดเห็นของนักศึกษางานอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำได้ความเห็นว่า ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปานกลาง แต่มีวิชาหลักการแปรรูปสัตว์น้ำผลิตภัณฑ์ประมงเบื้องต้น การแข่งขัน ที่นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นระดับมากในหมวดวิชาชีพเลือกเสรี วิทยาลัยประมงฉิมพลีที่เปิดให้นักศึกษาเลือกเรียนมีวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น เทคนิคการเพาะพันธุ์ปลาสวยงาม ส่งเสริมการประมง เคมิอินทรีย์ ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับนักศึกษาได้ให้ความรู้ความคิดเห็นว่า ได้รับในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราชัน โพรซ่า (2529 : 32) จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและ การเรียน การสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาเทคโนโลยีการเกษตรปี 2529 พบว่า ปัญหาต่างๆ ที่นักศึกษาพบในระหว่างการศึกษาอยู่ในสถาบันนี้แยกเป็นปัญหาต่างๆ ได้ดังนี้

1. ปัญหาส่วนตัว ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่าย คือ ค่าเช่ามีราคาแพงแต่ไม่มีปัญหาเรื่องสุขภาพ

2. ปัญหาการเรียน พบว่า มีแรงจูงใจในการเรียนน้อยมากต้องเรียนห้องที่ไม่เหมาะสม คือ ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

3.1 ประชากร

ประชากรใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543 จำนวน 26 คน

3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Form) และแบบสอบถามแบบปิด (Closed Form) แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541)

3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ คณะแผนกเฉลี่ย สิ่งคาดหวังหลังจบการศึกษา อาชีพบิดามารดา รายได้บิดามารดา เป็นต้น

ตอนที่ 2 ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541) (เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า) แบ่งเป็น 3 หมวดและกิจกรรม ดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน

1.1 กลุ่มวิชาภาษา

1.2 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์
- 1.4 กลุ่มวิชาภาษากลุ่มวิชาพหุภาษา
2. หมวดวิชาชีพ
  - 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน
  - 2.2 วิชาชีพเฉพาะ
  - 2.3 วิชาเลือก
  - 2.4 ฝึกงาน /โครงการ/โครงการอาชีพ
- 3 หมวดวิชาเลือกเสรี
4. กิจกรรม
  - 4.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
  - 4.2 กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ
  - 4.3 กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 2 คำถามแต่ละข้อแบ่งคะแนนเป็นระดับตามความรู้ที่ได้รับจากการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543

โดยแต่ละข้อมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	5 หมายถึง	ท่านได้รับความรู้จากรายวิชาตามหลักสูตรในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน	4 หมายถึง	ท่านได้รับความรู้จากรายวิชาตามหลักสูตรในระดับมาก
ระดับคะแนน	3 หมายถึง	ท่านได้รับความรู้จากรายวิชาตามหลักสูตรในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	2 หมายถึง	ท่านได้รับความรู้จากรายวิชาตามหลักสูตรในระดับน้อย
ระดับคะแนน	1 หมายถึง	ท่านได้รับความรู้จากรายวิชาตามหลักสูตรในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในหมวดต่างๆ ดังนี้ หมวดพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ หมวดวิชาเสรี กิจกรรมและอื่นๆ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและนำไปปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษตรวจทานอีกครั้ง

3.2.3 ทดลองใช้แบบสอบถาม

1. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรีจำนวน 5 ชุด

ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยเลือกใช้สูตรการหา
สัมประสิทธิ์ของแอลฟา (coefficient- α) ของ crobach ดังนี้ (อ้างอิง ประคอง กรรมสูตร, 2529 :59)

$$\text{สัมประสิทธิ์ของแอลฟา} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_t^2} \right]$$

กำหนดให้

เมื่อ	α	หมายถึง	ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
	n	หมายถึง	จำนวนที่ใช้แบบสอบถาม
	σ_i^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	σ_t^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

จากการทดสอบ นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ
0.88 แสดงว่าแบบทดสอบสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

3.2.4 วิธีการดำเนินการเก็บแบบสอบถาม

ผู้ดำเนินการวิจัยหากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือราชการจากคณะกรรมการ
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังถึงผู้อำนวยการวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ตอบแบบสอบถาม จากนั้นผู้ดำเนินการวิจัยดำเนินการ ไปใช้แบบ
สอบถามวันที่ 4 พฤศจิกายน 2543 จำนวนของแบบสอบถามที่นำไปด้วย 26 ชุดและรับแบบสอบ
ถามคืน จำนวน 26 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100.00

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกแจงความถี่ตามคะแนน (5 , 4 , 3 , 2 และ 1) แล้วนำข้อมูลที่
ได้มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ

1. นำข้อมูลมาหาค่าร้อยละ (ประคอง กรรมสูตร, 2529 : 27)

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1

สูตรหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดให้

X หมายถึง จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

N หมายถึง จำนวนประชากรทั้งหมด

2. นำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (ประกอบ กรรณสูต, 2529 : 40)

ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2 :

$$\text{ค่าเฉลี่ย} = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้

μ หมายถึง ค่าเฉลี่ย

$\sum$ หมายถึง ผลรวม

f หมายถึง ความถี่ของคะแนน

X หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของข้อมูล

N หมายถึง จำนวนประชากรทั้งหมด

ค่ามาตรฐานใช้ในการเทียบระดับความคิดเห็นดังนี้ (ประกอบ กรรณสูต, 2529 : 40)

4.50 ถึง 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.50 ถึง 4.49 หมายถึง มาก

2.50 ถึง 3.49 หมายถึง ปานกลาง

1.50 ถึง 2.49 หมายถึง น้อย

1.00 ถึง 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ประกอบ กรรณสูต, 2529 : 50)

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N}\right]^2}$$

กำหนดให้

σ หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f หมายถึง ความถี่ของคะแนน

x หมายถึง ค่าหรือคะแนนของข้อมูล

N หมายถึง จำนวนประชากรทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

4.1 ผลการวิจัย

การศึกษาความรู้ที่ได้รับตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2543 ซึ่งผลของการวิจัยมี 3 ตอน ดังต่อไปนี้

4.1.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.2 ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี

4.1.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี

4.1.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักเรียน

รายการ	จำนวน (คน) N=26	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	18	69.24
หญิง	8	30.76
2 อายุ (ปี)		
17	3	11.56
18	21	80.53
19	2	7.69
อายุค่าสุด 17 ปี		
อายุสูงสุด 18 ปี		
อายุเฉลี่ย 17.96 ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N=26	ร้อยละ (%)
3. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม		
ต่ำกว่า 2.50	2	7.69
2.50 - 3.00	12	46.15
3.01 - 3.50	9	34.62
3.51 - 4.00	3	11.54
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำสุด 1.95		
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงสุด 3.52		
ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมเฉลี่ย 2.98		
4. สิ่งทีคาดหวังหลังจบการศึกษา		
ศึกษาต่อ	13	50.00
ทำงานเกษตรส่วนตัว	8	30.77
ทำงานราชการ	3	11.54
ทำงานรัฐวิสาหกิจ	1	3.85
ทำงานเอกชน	1	3.85
5. อาชีพบิดา		
เกษตรกรกรรม	15	57.69
รับจ้างทั่วไป	5	19.23
ค้าขาย	3	11.54
ทำราชการ	1	3.85
รัฐวิสาหกิจ	1	3.85
ทำงานเอกชน	1	3.85
6. อาชีพมารดา		
เกษตรกรกรรม	13	50.00
ทำงานเอกชน	8	30.77
รับจ้างทั่วไป	5	19.23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N=26	ร้อยละ (%)
7. รายได้บิดามารดารวมกันต่อเดือน		
ต่ำกว่า 6,000 บาท	1	3.85
6,001 - 7,000 บาท	2	7.69
7,001 - 8,000 บาท	5	19.23
8,001 - 9,000 บาท	7	26.92
9,000 - 1,0000 บาท	8	30.77
มากกว่า 10,000 บาท	3	11.54
รายได้บิดามารดาต่ำสุด 5,800 บาท		
รายได้บิดามารดาสูงสุด 17,000 บาท		
รายได้บิดามารดาเฉลี่ย 9,042.30 บาท		

จากตารางที่ 4.1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักเรียน พบว่า เป็นชายมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 69.24) มีอายุในช่วงอายุเฉลี่ย 17.96 ปี คะแนนเฉลี่ยสะสมเฉลี่ย 2.98 นักเรียนคาดหวังที่จะศึกษาต่อ (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคาดหวังว่าจะทำงานเกษตรส่วนตัว (ร้อยละ 30.77) มากกว่าครึ่ง บิดา และมารดาประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม (ร้อยละ 57.69 และ 50.00) ตามลำดับ ซึ่งมี รายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือนเฉลี่ย 9,042.30 บาท

4.1.2 ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี

ตารางที่ 4.2 แสดงความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาพื้นฐาน

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ) N = 26	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (σ)	ระดับความรู้ที่ได้รับ	ลำดับ
1 หมวดวิชาพื้นฐาน				
1.1 กลุ่มวิชาภาษา				
1.1.1 ภาษาไทย				
- ภาษาไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ	3.54	0.76	มาก	1
- ภาษาไทยเพื่อสังคมและธุรกิจ	3.50	0.76	มาก	2
- ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	3.38	0.75	ปานกลาง	3
1.1.2 ภาษาต่างประเทศ				
- ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ	3.50	3.46	มาก	1
- ภาษาอังกฤษเกษตรและเทคโนโลยี	3.50	0.89	มาก	1
- ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3.19	0.89	ปานกลาง	2
- ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.19	0.84	ปานกลาง	2
1.2 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา				
- การปกครองและการพัฒนาประเทศ	3.85	0.73	มาก	1
- การพัฒนาเศรษฐกิจไทย	3.69	0.93	มาก	2
- การพัฒนาสังคมไทย	3.53	0.85	มาก	3
1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์				
1.3.1 วิทยาศาสตร์				
- วิทยาศาสตร์เบื้องต้น	3.77	0.90	มาก	1
- วิทยาศาสตร์เกษตร	3.50	0.86	มาก	2
1.3.2 คณิตศาสตร์				
- คณิตศาสตร์เบื้องต้น	3.30	1.08	ปานกลาง	1
- คณิตศาสตร์เกษตร	3.27	0.96	ปานกลาง	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ) N = 26	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน ฐาน (σ)	ระดับความ รู้ที่ได้รับ	ลำดับ
1.4 กลุ่มวิชาพลานามัย				
1.4.1 สุขศึกษา				
- สุขภาพและการบริโภค	3.69	0.93	มาก	1
- พลาณามัยสำหรับการดำเนินชีวิต	3.69	0.92	มาก	1
1.4.2 พลศึกษา				
- กีฬา	4.00	0.69	มาก	1
- กรีฑา	3.92	0.93	มาก	2

จากตารางที่ 4.2 แสดงความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาพลานามัย

กลุ่มวิชาภาษา ประกอบด้วย ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากภาษาไทยในระดับมาก 2 รายวิชา คือ ภาษาไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ($\mu = 3.54$) และภาษาไทยเพื่อสังคมและธุรกิจ ($\mu = 3.50$) ส่วนที่เหลืออีกหนึ่งรายวิชา คือ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ($\mu = 3.38$) นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และภาษาต่างประเทศ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก 2 รายวิชา คือ ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ และภาษาอังกฤษเกษตรและเทคโนโลยี ($\mu = 3.50$) ส่วนที่เหลืออีก 2 รายวิชา คือ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\mu = 3.19$) นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

กลุ่มวิชาสังคมศึกษา พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ การปกครองและการพัฒนาประเทศ ($\mu = 3.85$) การพัฒนาเศรษฐกิจไทย ($\mu = 3.69$) และการพัฒนาสังคมไทย ($\mu = 3.53$) ตามลำดับ

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ ประกอบด้วย วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากวิทยาศาสตร์ในระดับมากทุกรายวิชา คือ วิทยาศาสตร์เบื้องต้น ($\mu = 3.77$) และวิทยาศาสตร์เกษตร ($\mu = 3.50$) ตามลำดับ และคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลางทุกรายวิชา คือ คณิตศาสตร์เกษตร ($\mu = 3.30$) และคณิตศาสตร์เบื้องต้น ($\mu = 3.27$) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มวิชาพลานามัย ประกอบด้วย สุขศึกษา และ พลศึกษา พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากวิชาสุขศึกษาในระดับมากทุกรายวิชา คือ สุขภาพและการบริโภค และพลานามัยสำหรับการดำเนินชีวิต ($\mu = 3.69$) ตามลำดับ และพลศึกษา พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ กีฬา ($\mu = 4.00$) และ กรีฑา ($\mu = 3.92$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาชีพ

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ) N = 26	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (σ)	ความรู้ที่ได้รับ	ลำดับ
2. หมวดวิชาชีพ				
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน				
2.1.1 กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์				
- คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและการประมวลคำ	3.69	0.97	มาก	1
- คอมพิวเตอร์ในงานตารางคำนวณ	3.69	0.84	มาก	1
- คอมพิวเตอร์ในการจัดการฐานข้อมูล	3.69	0.97	มาก	1
2.1.2 กลุ่มวิชาขับเคลื่อนยานพาหนะ				
- การใช้รถแทรกเตอร์	4.27	0.66	มาก	1
- การขับรถยนต์	3.96	0.95	มาก	2
2.2 วิชาชีพเฉพาะ				
2.2.1 กลุ่มวิชาพืชศาสตร์				
- ทักษะไม้ดอกไม้ประดับ	4.00	0.74	มาก	1
- ทักษะไม้ผลไม้ยืนต้น	3.92	0.74	มาก	2
- ทักษะพืชผัก	3.85	0.92	มาก	3
- ทักษะเห็ด	3.80	0.84	มาก	4
- ทักษะพืชไร่	3.61	0.85	มาก	5
2.2.2 กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์				
- ทักษะสัตว์ปีก	3.92	0.89	มาก	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ) N = 26	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน ฐาน (σ)	ระดับความ รู้ที่ได้รับ	ลำดับ
- ทักษะเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ	3.80	0.93	มาก	3
- ทักษะสุกร	3.65	0.72	มาก	4
- ทักษะโคเนื้อ โคนม	3.46	0.74	มาก	5
2.2.3 กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร				
- ทักษะผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์	3.88	0.95	มาก	1
- ทักษะผลิตภัณฑ์นม	3.84	0.73	มาก	2
- ทักษะผลิตภัณฑ์พืช	3.80	0.84	มาก	3
- ทักษะผลิตภัณฑ์ประมง	3.73	3.83	มาก	4
2.3 วิชาเลือก				
2.3.1 กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์				
- โครงการเพาะเห็ด ทำเชื้อเห็ด	3.92	0.93	มาก	1
- โครงการปลูกพืชไร่	3.92	0.93	มาก	1
- โครงการปลูกผัก	3.85	0.73	มาก	2
- โครงการขยายพันธุ์พืช	3.81	0.93	มาก	3
- โครงการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น	3.81	0.84	มาก	3
- โครงการไม้ประดับ	3.80	0.80	มาก	4
- โครงการผลิตและแปรรูปทาง พืชศาสตร์อื่นๆ	3.77	0.76	มาก	5
- โครงการไม้ดอก	3.69	0.78	มาก	6
2.3.2 กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์				
- โครงการเลี้ยงปลา	3.88	0.81	มาก	1
- โครงการเลี้ยงโคเนื้อ	3.88	0.86	มาก	1
- โครงการเลี้ยงไก่ไข่	3.81	0.89	มาก	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ) N = 26	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (σ)	ระดับความ รู้ที่ได้รับ	ลำดับ
- โครงการเลี้ยงสุกรขุน	3.76	0.90	มาก	3
- โครงการผลิตและแปรรูปทาง สัตวศาสตร์อื่น	3.69	0.81	มาก	4
- โครงการเลี้ยงไก่เนื้อ	3.65	0.68	มาก	5
- โครงการเลี้ยงโคนม	3.61	0.75	มาก	6
2.3.3 กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตร				
- โครงการผลิตและแปรรูปทาง อุตสาหกรรมเกษตรอื่น ๆ	3.76	0.90	มาก	1
- โครงการผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์	3.73	0.77	มาก	2
- โครงการผลิตภัณฑ์พืช	3.53	0.76	มาก	3
2.4 ฝึกงาน /โครงการ/ โครงการวิชาชีพ				
- ฝึกงาน	5.00	0.00	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 4.3 แสดงความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชา คือ วิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพเฉพาะ วิชาเลือก และฝึกงาน / โครงการ / โครงการวิชาชีพ

วิชาชีพพื้นฐาน ประกอบด้วย กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ และกลุ่มวิชาขับเคลื่อนยานพาหนะ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับมากทุกรายวิชา คือ คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและการประมวลคำ คอมพิวเตอร์ในงานตารางคำนวณ และคอมพิวเตอร์ในการจัดการฐานข้อมูล ($\mu = 3.69$) ตามลำดับ กลุ่มวิชาขับเคลื่อนยานพาหนะ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ การขับรถยนต์ ($\mu = 3.96$) และการใช้รถแทรกเตอร์ ($\mu = 4.27$) ตามลำดับ

กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ ประกอบด้วย กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ ทักษะไม้ดอกไม้ประดับ ($\mu = 4.00$) ทักษะไม้ผลไม้ยืนต้น ($\mu = 3.92$) และ ทักษะพืชผัก ($\mu = 3.85$) ตามลำดับ กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ ทักษะสัตว์ปีก ($\mu = 3.92$) ทักษะเลี้ยงสัตว์น้ำ ($\mu = 3.84$) และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทักษะเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ($\mu = 3.80$) ตามลำดับ และกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ ทักษะผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ($\mu = 3.88$) ทักษะผลิตภัณฑ์นม ($\mu = 3.84$) ทักษะผลิตภัณฑ์พืช ($\mu = 3.80$) และทักษะผลิตภัณฑ์ประมง ($\mu = 3.76$) ตามลำดับ

วิชาเลือก ประกอบด้วย กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์ กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์ และกลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ โครงการเพาะเห็ด ทำเชื้อเห็ดและโครงการปลูกพืชไร่ ($\mu = 3.92$) และโครงการปลูกผัก ($\mu = 3.84$) ตามลำดับ กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ โครงการเลี้ยงปลา และโครงการเลี้ยงโคเนื้อ ($\mu = 3.88$) และโครงการไก่ไข่ ($\mu = 3.81$) กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ โครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ ($\mu = 3.76$) โครงการผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ($\mu = 3.73$) และโครงการผลิตภัณฑ์พืช ($\mu = 3.54$)ตามลำดับ

ฝึกงาน /โครงการ/โครงการวิชาชีพ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากที่สุด คือ ฝึกงาน ($\mu = 5.00$)

ตารางที่ 4.4 แสดงความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาเลือกเสรี

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ) N = 26	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (σ)	ระดับความรู้ที่ได้รับ	ลำดับ
วิชาเลือกเสรี	3.69	0.78	มาก	1

จากตารางที่ 4.4 แสดงความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาเลือกเสรี พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก ($\mu = 3.69$)

ตารางที่ 4.5 แสดงความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ) N = 26	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (σ)	ระดับความ รู้ที่ได้รับ	ลำดับ
4. กิจกรรม				
4.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการ				
4.1.1 กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี วิสามัญ				
- กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ	4.27	0.91	มาก	1
- กิจกรรมเตรียมลูกเสือวิสามัญ	3.81	0.84	มาก	2
4.1.2 กิจกรรมองค์การเกษตรกรใน อนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.)				
- หลักการและการดำเนินงานของ สมาชิก อ.ก.ท.	4.07	0.79	มาก	1
- การจัดกิจกรรมโครงการหลักของ สมาชิก อ.ก.ท.	3.96	0.77	มาก	2
- กิจกรรม อ.ก.ท. ว่าด้วยการ แข่งขันทักษะเกษตร	4.23	0.86	มาก	3
- กิจกรรมทางวิชาการของสมาชิก อ.ก.ท.	3.84	0.83	มาก	4
4.2 กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์ วิชาการ				
- กิจกรรมการใช้ห้องสมุดกิจกรรม	3.80	0.89	มาก	1
- กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและการสหกรณ์	3.73	1.04	มาก	2
- โครงการงานวิทยาศาสตร์	3.69	0.91	มาก	3
- กิจกรรมอื่นๆ	3.65	0.84	มาก	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ) N = 26	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (σ)	ระดับความ รู้ที่ได้รับ	ลำดับ
4.3 กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์				
พัฒนาคุณภาพชีวิต				
- กิจกรรมศาสนาและจริยธรรม	4.00	0.93	มาก	1
- กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.96	0.77	มาก	2
- กิจกรรมสังคมและวัฒนธรรม	3.96	0.82	มาก	2
- กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	3.84	0.92	มาก	3
- กิจกรรมการต่อต้านยาเสพติดและโรคติดต่อ	3.84	0.88	มาก	3
- กิจกรรมอื่นๆ	3.72	0.77	มาก	4

จากตารางที่ 4.5 แสดง ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ และกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต

กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีวิสามัญ และกิจกรรมองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีวิสามัญในระดับมาก ทุกรายวิชา คือ กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ($\mu = 4.27$) และกิจกรรมเตรียมลูกเสือวิสามัญ ($\mu = 3.81$) และกิจกรรมองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ กิจกรรม อ.ก.ท. ว่าด้วยการแข่งขันทักษะเกษตร ($\mu = 4.23$) หลักการและการดำเนินงานของสมาชิก อ.ก.ท. ($\mu = 4.07$) การจัดกิจกรรมโครงการหลักของสมาชิก อ.ก.ท. ($\mu = 3.96$) และกิจกรรมทางวิชาการของสมาชิก อ.ก.ท. ($\mu = 3.84$) ตามลำดับ

กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ กิจกรรมการใช้ห้องสมุด ($\mu = 3.80$) กิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ ($\mu = 3.73$) กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและการสหกรณ์ ($\mu = 3.69$) และกิจกรรมอื่นๆ ($\mu = 3.65$) ตามลำดับ

กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ กิจกรรมศาสนา และจริยธรรม ($\mu = 4.00$) กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมสังคมและวัฒนธรรม ($\mu = 3.96$) ตามลำดับ

4.1.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

นักเรียนได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนต้องการทักษะปฏิบัติมากยิ่งขึ้นในทุกหมวดวิชา เพื่อให้ได้รับความรู้จากการเรียนการสอนมากขึ้น เพราะส่วนมากวิชาในหมวดวิชานี้ นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อ
2. สนใจการไปทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อจะได้รับความรู้ จากสถานประกอบการที่ทันสมัย และทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ในการวางแผนการเรียน และทำงานในอนาคต
3. นักเรียนต้องการเลือกเรียน วิชาเลือกเสรีได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องตามความสามารถและความถนัดของนักเรียน เพราะฉะนั้นควรเปิด โอกาสให้นักศึกษาเลือกได้อย่างเสรีจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและรู้เรื่องในการเรียนการสอนได้เร็วและสนใจเนื้อหามากขึ้น
4. อาจารย์ควรนำกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มากขึ้น เพื่อให้ นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและควรมีกิจกรรมการแสดงและดนตรีเดือนละ 2 ครั้ง จากเดิมมีเดือนละ 1 ครั้ง

4.2 วิจารณ์ผล

ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง เนื่องจากการศึกษาเกษตรต้องปฏิบัติจริงต้องให้ความอดทนในกิจกรรมการเรียนการสอน เพศหญิงจึงให้ความสนใจในการเรียนเกษตรน้อย นอกจากจะมีใจรักจริงๆ จึงจะเลือกเรียนหลักสูตรนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ เอนกกุล กริมแสง (2522 : 49 – 80) ได้กล่าวไว้ว่า ความแตกต่างทางเพศเป็นสาเหตุให้คนเรามีความแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ทักษะ ทัศนคติ ความสนใจ การแสดงพฤติกรรม อายุของนักเรียนเฉลี่ย 17.96 ปี ซึ่งตรงกับเกณฑ์มาตรฐานของ กระทรวงศึกษาธิการ มีกำหนดไว้ว่าเด็กอายุ 18 ปี ควรจะศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.98 เนื่องจาก นักเรียนมีความเข้าใจในวิชาที่อาจารย์ได้สอน ซึ่งสอดคล้องกับ กัญญา วีรชวรรณ (2536 : 23 – 41) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านครูผู้สอน ในการเรียนการสอนจะบรรลุตาม

จุดมุ่งหมายนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการสอนของครูอาจารย์ อาชีพบิดาและมารดาของนักเรียน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 57.69 และ 50.00 ตามลำดับ เนื่องจาก พื้นที่จังหวัด ชัยนาทเป็นพื้นที่ราบลุ่มจึงเหมาะสมในการประกอบอาชีพเกษตร ส่วนในเรื่องรายได้บิดาและมารดา มี รายได้เฉลี่ย 9,042.30 บาทต่อเดือน นักเรียนมีความคาดหวังในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพส่วนตัว ซึ่งน่าจะมาจากเหตุผลที่นักเรียนต้องการความรู้และวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลต่อ ค่าตอบแทน ตำแหน่งหน้าที่ ที่ได้รับแตกต่างกันและอาจจะต้องการประกอบอาชีพอิสระส่วนตัวได้ในอนาคต

ความรู้ที่ได้รับตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ที่ได้รับความรู้ในหมวดวิชาต่างๆ ที่จัดการเรียนการสอน ดังนี้

หมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาพลานามัย จากผลการวิจัยพบว่าความรู้ที่ได้รับจากกลุ่มวิชาภาษา ประกอบด้วย ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ของนักเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากภาษาไทยในระดับมาก 2 รายวิชา คือ ภาษาไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ และภาษาไทยเพื่อสังคมและธุรกิจ เนื่องจาก ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักเรียนใช้ในการติดต่อ สื่อสารในชีวิตประจำวันเพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ในการเข้าสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี รามสูต (2538 : 112 –114) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งใดไปแล้วได้มีโอกาสฝึกฝนหรือหัดกระทำซ้ำอยู่เสมอ จะทำให้การเรียนรู้นั้นมั่นคงถาวร และพัฒนาดีขึ้นเรื่อยๆ และภาษาต่างประเทศ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก 2 รายวิชา คือ ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ และภาษาอังกฤษเกษตรและเทคโนโลยี เนื่องจาก ในการเรียนวิชาเกษตรมีศัพท์ภาษาอังกฤษเฉพาะที่ใช้ในวิชาเกษตร โดยเฉพาะในหมวดวิชาชีพพื้นฐานต้องใช้ศัพท์เฉพาะ จึงเป็นเหตุให้ นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ปริญญา วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 31 –33) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่เรียนมีความหมายและความสำคัญ ถ้าผู้เรียนเห็นประโยชน์จะนำไปใช้ได้ ผู้เรียนจะเรียนได้ไวและได้ดีด้วย

กลุ่มวิชาสังคมศึกษา พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ การปกครอง และการพัฒนาประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจไทย และการพัฒนาสังคมไทย เนื่องจาก เป็นรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย เป็นการพัฒนาในด้านต่างๆ ซึ่งนักเรียนได้รับความรู้จากเอกสารประกอบการเรียน วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อต่างๆ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับ เอนกกุล กริแสง (2522 : 49 –80) ได้กล่าวไว้ว่า ตัวแปร คือ วิธีเรียนสังเกตได้จากวิธีเรียนของผู้เรียน วิธีการถ่ายทอดของครูผู้สอน นอกจากนี้ยังมี ตัวแปรอื่นๆ จากภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ คือ สภาพแวดล้อม เช่น สภาพแวดล้อมทางสถาบัน สภาพแวดล้อมในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมที่พักอาศัย

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากวิทยาศาสตร์ในระดับมากทุกรายวิชา คือ วิทยาศาสตร์เบื้องต้น และ วิทยาศาสตร์เกษตร เนื่องจาก เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง เพื่อให้รู้ความจริง จากการตั้งสมมุติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 31 -33) กล่าวไว้ว่า ความสนใจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกิจกรรม ช่วยให้กิจกรรมนั้นมีจุดหมายที่แน่นอน ความสนใจเกิดจากความถนัดในตัวผู้เรียนเอง หรือของต่อ ความอยากเรียน เป็นแรงจูงใจที่ทำให้คนเราเรียนได้ และ คณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลางทุกรายวิชา คือ คณิตศาสตร์เกษตรและ คณิตศาสตร์เบื้องต้น เนื่องจาก นักเรียนต้องใช้ความคิดและปฏิบัติควบคู่ในเวลาเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 31 - 33) กล่าวไว้ว่า ความยากง่ายของบทเรียนมีผลต่อการเรียน บทเรียนง่ายย่อมเรียนได้เร็วกว่า แต่ถ้ายากเกินไปอาจไม่เรียกร้องความสนใจที่จะเรียน ความยากของบทเรียนสำหรับบางคนก็เห็นว่าเป็นสิ่งท้าทาย ความอยากรู้แต่บางคนก็เห็นว่าเป็นที่เกินความสามารถที่จะเรียนได้

กลุ่มพลานามัย ประกอบด้วย สุขศึกษา และพลศึกษา พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ สุขภาพและการบริโภค และพลานามัยสำหรับการดำเนินชีวิต เนื่องจาก เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในชีวิตประจำวัน เพราะสุขภาพร่างกายมีผลต่อการเรียนรู้ จึงเป็นเหตุให้นักเรียนทุกคนต้องเป็นห่วงสุขภาพ และร่างกายของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี รามสูตร (2538 : 112-114) ได้กล่าวไว้ว่าความพร้อมของผู้เรียน เป็นปัจจัยที่มีต่อการเรียนของผู้เรียน ประกอบไปด้วยวุฒิภาวะบวกกับสภาพการอื่นๆ วุฒิภาวะทางร่างกาย เช่น ความเจริญของกล้ามเนื้อ ระบบอวัยวะ ระบบประสาท ส่วนสภาพการอื่นๆ เช่น ความสนใจ ประสบการณ์เดิม และพลศึกษา พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก ทุกรายวิชา คือ กีฬา และกรีฑาเนื่องจากการเสริมสร้าง และทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายในกิจกรรมพลศึกษา มีการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรม จริยธรรม วินัย และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา สอดคล้องกันในสุขศึกษา คือ สุขภาพและการบริโภค และพลานามัยสำหรับการดำเนินชีวิตซึ่งนักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากส่งผลทำให้พลศึกษา นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 31-33) ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์ ได้แก่ ผู้เรียนได้เกิดความรู้ในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงไร ถ้ามีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็มีผลต่อการเรียนในอีกเรื่องหนึ่งเป็นความรู้เดิมนั้นเอง เช่น ความสามารถในด้านคิดเลขก็เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ สถิติได้ดี

หมวดวิชาชีพ ประกอบด้วย วิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพเฉพาะ วิชาเลือก และฝึกงาน / โครงการ / โครงการวิชาชีพ

วิชาชีพพื้นฐาน ประกอบด้วย กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ และกลุ่มวิชาการขับเคลื่อนยานพาหนะ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับมากทุกรายวิชา คือ คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและการประมวลคำ คอมพิวเตอร์ในงานตารางคำนวณ และคอมพิวเตอร์ในการจัดการฐานข้อมูล เนื่องจาก คอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีที่มีความสำคัญมากในปัจจุบัน อาจเป็นเพราะทางวิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนและปฏิบัติทำให้เกิดทักษะและประสบการณ์จึงมีส่วนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ เอนกกุล กริแสง (2522 : 49 – 80) ตัวแปรที่เกี่ยวกับการเรียน วิธีจัดการเรียนการสอนก็มีผลต่อการเรียนรู้เช่นกัน กล่าวคือ การฝึกฝน (Practice) การฝึกฝนจะช่วยให้การเรียนรู้ได้ผลสมบูรณ์ขึ้น และกลุ่มวิชาขับเคลื่อนยานพาหนะ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ การขับรถยนต์ และการใช้รถแทรกเตอร์ เนื่องจากเป็นวิชาที่ได้มีการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้เกิดทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี รามสูต (2538 : 112 – 114) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งใดไปแล้วได้มีโอกาสฝึกฝนหรือหัด กระทำซ้ำอยู่เสมอ จะทำให้การเรียนรู้ที่นั้นมั่นคงถาวร และพัฒนาดีขึ้นเรื่อยๆ

วิชาชีพเฉพาะ ประกอบด้วย กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ ทักษะไม้ดอกไม้ประดับ ทักษะไม้ผล ไม้ยืนต้น และทักษะพืชผัก เนื่องจาก รายวิชา กลุ่มนี้เป็นวิชาที่ได้ปฏิบัติจริงตั้งแต่การวางแผนจนถึงการจำหน่าย จึงทำให้นักเรียนเกิดทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับ เอนกกุล กริแสง (2522 : 49 – 80) ได้กล่าวไว้ว่า การรู้ผลงาน คนเราอาจจะเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างได้ โดยการพิจารณาของการกระทำเป็นหลัก การรู้ผลงานช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น เพราะช่วยให้ทราบข้อบกพร่องคืออะไรและควรแก้ไขอย่างไร นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้นด้วย กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ ทักษะสัตว์ปีก ทักษะเลี้ยงสัตว์น้ำ และทักษะเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ เนื่องจาก บิคาและมารดาของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร เช่น การเลี้ยงปลาชุก การเลี้ยงไก่เนื้อ การเลี้ยงไก่ไข่ (จากการสำรวจ) อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้มีประสบการณ์จากการช่วยเหลือบิดาและมารดาในการประกอบอาชีพ จึงทำให้เกิดความรู้ความชำนาญ จะเป็นเหตุให้ได้รับความรู้ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี รามสูต (2538 : 112 – 114) ได้กล่าวไว้ว่า การถ่ายทอดการเรียนรู้ คือ ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม มีผลต่อการเรียนรู้หรือการทำกิจกรรมอื่นๆ ในเวลาถัดไปมี 2 ลักษณะ คือ การถ่ายทอดการเรียนรู้ทางบวก กับการถ่ายทอดการเรียนรู้ทางลบ แต่โดยทั่วไปในชีวิตประจำวันมักเป็นการถ่ายทอดการเรียนรู้ทางบวกมากกว่าทางลบ คือ ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม ทำให้การเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ดีขึ้นเร็วขึ้น และกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ ทักษะผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ทักษะผลิตภัณฑ์นม ทักษะผลิตภัณฑ์พืช และทักษะผลิตภัณฑ์ประมง

อาจเนื่องจาก อาจารย์ผู้สอนจัดการเรียนการสอน โดยการนำผลผลิตทางด้านพืช และทางด้านสัตว์ที่ เหลือมาแปรรูป จนทำให้เกิดผลผลิตลักษณะต่างๆ แล้วนำไปขายทำให้เกิดรายได้ให้แก่ นักเรียนจึงส่ง ผลให้นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ เอนกกุล กริแสง (2522 : 49 – 80) ได้ กล่าวไว้ว่า การจูงใจ การจูงใจอาจเกิดขึ้นโดยใช้เครื่องล่อใจต่างๆ การฝึเขียนแล้ว แรงจูงใจในการ เรียนยังเกิดจากความรู้สึกร่วมในการเรียนวิชานั้นๆ

วิชาเลือก ประกอบด้วย กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์ กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์ และกลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ โครงการเพาะเห็ด ทำเชื้อเห็ด โครงการปลูกพืชไร่ และโครงการปลูกผัก อาจเนื่องจาก ผู้เรียนได้เลือกเรียนในวิชาที่ ตนเองสนใจและมีความถนัด ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 30) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะประจำตัวผู้เรียน เป็นคุณสมบัติประจำตัวที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว ได้แก่ความสามารถที่จะเรียน ความพร้อมในการเรียน ความสนใจ ความถนัด ทักษะที่ดีที่มีต่อผู้สอน กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์ พบว่า นักเรียน ได้รับความรู้จาก กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือโครงการเลี้ยงปลา โครงการเลี้ยงโคเนื้อ และโครงการไก่ไข่ เนื่องจาก นักเรียนอาจมี ความรู้เดิมจากวิชาชีพเฉพาะในกลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ที่นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก จึงทำให้นักเรียน เรียนรู้ได้เร็วขึ้น สอดคล้องกัน วิชาชีพเฉพาะในกลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ที่นักเรียนได้รับความรู้ ในระดับมาก คือ ทักษะสัตว์ปีก ทักษะเลี้ยงสัตว์น้ำ และทักษะเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 31 - 33) ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์ ได้แก่ ผู้เรียนได้เกิดความรู้ ในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงไร ถ้ามีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็มีผลต่อการเรียนในอีกเรื่อง หนึ่งเป็นความรู้เดิมนั้นเอง เช่น ความสามารถในด้านคิดเลขก็เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ สถิติได้ดี กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับ มากทุกรายวิชา คือโครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ โครงการผลิตภัณฑ์เนื้อ สัตว์ และโครงการผลิตภัณฑ์พืช เนื่องจาก นักเรียนได้มีทักษะในการปฏิบัติจริง จึงทำให้นักเรียน ได้ ได้รับความรู้ในระดับมาก สอดคล้องกัน วิชาชีพเฉพาะกลุ่มวิชาอุตสาหกรรม คือ ทักษะผลิตภัณฑ์เนื้อ สัตว์ ทักษะผลิตภัณฑ์นม ทักษะผลิตภัณฑ์พืช และทักษะผลิตภัณฑ์ประมง ส่งผลให้ นักเรียน ได้รับความรู้ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 30) ได้กล่าวไว้ว่า การแปล ความหมาย หมายถึง ผู้เรียนพุ่งเล็งความสนใจไปยังสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมเขาอยู่พิจารณาเกี่ยวโยง ไป ถึง ประสบการณ์ที่ผ่านมาและเลือกวิธีการตอบสนองที่คาดว่าจะ ได้ผลสมดังที่มุ่งหวัง

ฝึกงาน / โครงการ / โครงการวิชาชีพ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากการฝึกงานในระดับมากที่สุด เนื่องจาก เป็นวิชาที่นักเรียนเลือกสถานที่ฝึกงานตามที่นักเรียนต้องการจึงทำให้เกิดประสบการณ์โดยตรงและเกิดความชำนาญในด้านวิชาชีพแก่ผู้เรียนเอง การกระทำด้วยตนเองนอกจากการเรียนรู้แล้วยังทำให้เกิดทักษะและประสบการณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี รามสูต (2538 :112 –114) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกเป็นปัจจัยหนึ่งเกี่ยวกับวิธีการสอน เมื่อผู้เรียนเรียนรู้สิ่งใดไปแล้ว ได้มีโอกาสฝึกฝนหรือหัดกระทำซ้ำอยู่เสมอจะทำให้การเรียนรู้ที่มั่นคงถาวรและพัฒนาดีขึ้นเรื่อยๆ

หมวดวิชาเลือกเสรี พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในระดับมาก อาจเนื่องจาก รายวิชาเลือกเสรี เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาที่นักเรียนสนใจและมีความถนัด ในหมวดวิชาเลือกเสรี ที่มีการจัดเรียนการสอนในหลักสูตร ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 31-33) ได้กล่าวว่าความสนใจเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดกิจกรรมช่วยกิจกรรมนั้น มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ความสนใจเกิดจากความถนัดในตัวผู้เรียนเองหรือผู้มีวิธีการของล่อความอยากเรียนเป็นแรงจูงใจที่ทำให้คนเราเรียนได้

ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ และกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต

กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือและ เนตรนารีวิสามัญ และจากกิจกรรมองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีวิสามัญในระดับมากทุกรายวิชา คือ กิจกรรมเตรียมลูกเสือวิสามัญ และกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ อาจเนื่องจาก นักเรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาได้จัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดความรู้และมีประสบการณ์ ซึ่งผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จากวิชาดังกล่าวรวมถึงประสบการณ์ชีวิตจริง ที่มีทั้งความรู้ ความตื่นตัว ความสนุกสนาน และสาระประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ เอนกกุล กริแสง (2522 : 49 –80) ได้กล่าวไว้ว่าตัวแปรที่เกี่ยวกับบทเรียน หมายถึง ความแตกต่างประการต่างๆ ของบทเรียนหรือกิจกรรม ซึ่งอาจแตกต่างกันได้ในด้านความง่าย ความยากของบทเรียน ความคล้ายคลึงกันระหว่างบทเรียน นอกจากนี้ บทเรียนหรือกิจกรรมยังแตกต่างกันในด้านความสนุกสนาน ความน่าเรียนหรือน่าเบื่อ สิ่งเหล่านี้ต่างมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น และกิจกรรมองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ กิจกรรม อ.ก.ท. ว่าด้วยการแข่งขันทักษะเกษตร หลักการและการดำเนินงานของสมาชิก อ.ก.ท. การจัดกิจกรรมโครงการหลักของสมาชิก อ.ก.ท. และกิจกรรมทางวิชาการของ

สมาชิก อ.ก.ท. เนื่องจาก วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีทุกแห่งในประเทศไทยให้ความสำคัญกับกิจกรรม องค์การเกษตรกรในอนาคคแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) มาก ซึ่งกิจกรรมนี้นักเรียนได้ดำเนินกิจกรรมและการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูที่ปรึกษาคอยให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 30) ได้กล่าวไว้ว่า การกระทำ เป็นการตอบสนองที่เกิดขึ้นภายหลังจากผู้เรียนได้แปลงความหมายของสถานการณ์ที่เผชิญอยู่แล้ว ผู้เรียนจะเลือกกระทำในสิ่งที่คาดว่าจะนำไปสู่เป้าหมาย ที่สร้างความพอใจให้แก่ตนเองแล้วผลที่ตามมา เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาจากการกระทำ ถ้าผลของพฤติกรรมเป็นที่น่าพอใจและบรรลุเป้าหมายที่มุ่งหวัง ผู้เรียนก็จะนำพฤติกรรมนั้น ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่มีความพอใจให้แก่ตนเอง

กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ กิจกรรมการใช้ห้องสมุด ($\mu = 3.80$) กิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและการสหกรณ์ และกิจกรรมอื่นๆ เนื่องจาก เป็นกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์ในด้านวิชาการที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์ (2539 : 31-33) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่ยั่งยืนมีความหมายและความสำคัญถ้าผู้เรียนเห็นประโยชน์จะนำไปใช้ได้ ผู้เรียนจะเรียนได้ไวและได้ดีด้วยเกิดความสนใจมากขึ้น

กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ กิจกรรมศาสนาและจริยธรรม กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมสังคมและวัฒนธรรม เนื่องจาก สถานศึกษาจัดให้นักเรียนร่วมจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณภาพชีวิต โดยจัดให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 30) ได้กล่าวไว้ว่า จากสภาพการเรียนรู้ ผู้เรียนมีบทบาทได้แก่ครูที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้มากที่สุด เช่น สำรวจความต้องการของผู้เรียน ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ซึ่งเป็นลักษณะประจำตัวบุคคล แล้วจึงมาจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสม จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนจากการสอนที่ช่วยผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ซึ่งจากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาพลานามัย พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก 13 รายวิชา และระดับปานกลาง 5 รายวิชา 2) ความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาชีพ ประกอบด้วย วิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพเฉพาะ และวิชาเลือก พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากที่สุด 1 รายวิชา คือ การฝึกงาน และทุกรายวิชาที่เหลือนักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา 3) ความรู้ที่ได้รับ

จากหมวดวิชาเลือกเสรี พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในหมวดวิชาเลือกเสรีในระดับมาก 4) ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ และกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนา คุณภาพชีวิต พบว่า ในรายวิชาที่นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากที่สุด 1 รายวิชา คือ การฝึกงาน เนื่องจากสถานศึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกสถานที่ฝึกงานภาคปฏิบัติในวิชาที่เรียนทำให้เกิดประสบการณ์โดยตรง และเกิดความชำนาญในด้านวิชาชีพแก่ผู้เรียน การฝึกงานด้วยตนเองนอกจากการเรียนรู้แล้วยังทำให้เกิดทักษะและประสบการณ์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ ปราณี รามสูต (2538 : 112-114) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึก เป็นปัจจัยหนึ่งเกี่ยวกับวิธีการสอน เมื่อผู้เรียนเรียนรู้ สิ่งใดไปแล้วได้มีโอกาสฝึกฝนหรือหัดกระทำซ้ำอยู่เสมอจะทำให้การเรียนรู้ที่นั่นมั่นคงถาวรและพัฒนาดีขึ้นเรื่อยๆ

ในรายวิชาที่นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก คือ ภาษาไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ภาษาไทยเพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ภาษาไทยเพื่อการอาชีพ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี การปกครองและการพัฒนาประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจไทย การพัฒนาสังคมไทย วิทยาศาสตร์เบื้องต้น วิทยาศาสตร์เกษตร สุขภาพและการบริโภค พลาณามัยสำหรับการดำเนินชีวิต กีฬา กรีฑา คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและการประมวลผลคำ คอมพิวเตอร์ในงานตารางคำนวณ คอมพิวเตอร์ในการจัดการฐานข้อมูล การใช้รถแทรกเตอร์ การขับรถยนต์ ทักษะไม้ดอกไม้ประดับ ทักษะไม้ผลไม้ยืนต้น ทักษะพืชผัก ทักษะเห็ด ทักษะพืชไร่ ทักษะสัตว์ปีก ทักษะเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ทักษะสุกร ทักษะโคเนื้อโคนม ทักษะผลิตภัณฑ์ ทักษะผลิตภัณฑ์นม ทักษะผลิตภัณฑ์พืช ทักษะผลิตภัณฑ์ประมง โครงการเพาะเห็ด ทำเชื้อเห็ด โครงการปลูกพืชไร่ โครงการปลูกผัก โครงการขยายพันธุ์พืช โครงการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น โครงการปลูกไม้ประดับ โครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์ อื่น ๆ โครงการไม้ดอก โครงการเลี้ยงปลา โครงการเลี้ยงโคเนื้อ โครงการเลี้ยงไก่ไข่ โครงการเลี้ยงสุกรขุน โครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์อื่นๆ โครงการไก่เนื้อ โครงการโคนม โครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ โครงการผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ โครงการผลิตภัณฑ์พืช เนื่องจากว่า นักเรียนเคยมีประสบการณ์เดิมในด้านการเกษตรอยู่แล้วจากการช่วยเหลือบิดาและมารดา ประกอบอาชีพ ซึ่งจากการสำรวจ พบว่า ส่วนใหญ่บิดาและมารดาของนักเรียนประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ทั้งนี้นักเรียนอาจจะขาดความรู้ในเชิงวิชาการและเทคโนโลยีในการทำการเกษตร เมื่อนักเรียนได้มีโอกาสศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งนักเรียนจึงได้รับความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยี ซึ่งสถานศึกษาได้มีการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นเหตุให้นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 31 –33) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่เรียนมีความหมายและความสำคัญ ถ้าผู้เรียนเห็นประโยชน์จะ นำไปใช้ได้ ผู้เรียนจะเรียนได้ไวและได้ดีด้วย และสอดคล้องกับ ปราณี รามสูต (2538 : 112 – 114) ได้กล่าวไว้ว่า การถ่ายทอดการเรียนรู้ คือ ความรู้เดิม

ประสบการณ์เดิม มีผลต่อการเรียนรู้หรือการทำกิจกรรมอื่นๆ ในเวลาถัดไปมี 2 ลักษณะ คือ การถ่ายทอดการเรียนรู้ทางบวก กับการถ่ายทอดการเรียนรู้ทางลบ แต่โดยทั่วไปในชีวิตประจำวันมักเป็นการถ่ายทอดการเรียนรู้ทางบวกมากกว่าทางลบ คือ ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม ทำให้การเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ดีขึ้นเร็วขึ้น

ในรายวิชาที่นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลาง คือ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณิตศาสตร์เบื้องต้น คณิตศาสตร์เกษตร อาจเนื่องจากในรายวิชาเหล่านี้เป็นวิชาที่ต้องมีการคิดคำนวณและใช้ความรู้ความจำและไม่ได้ปฏิบัติควบคู่กันไป จึงทำให้นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ทางสถานศึกษาควรจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยาลัย วารุวรรณ (2536 : 23-41) ได้กล่าวว่า วงจรการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอนซึ่งมีองค์ประกอบด้านครูผู้สอนและผู้เรียนในด้านบุคลิกภาพและภูมิหลัง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักเรียนและความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยีของนักเรียน ซึ่งมีขอบเขตในการศึกษาดังนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543 จำนวนนักเรียนจำนวน 26 คนและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลเกี่ยวกับตัวของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543 จำนวนนักศึกษาจำนวน 26 คน เป็นชายมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 69.24) มีอายุเฉลี่ย 17.96 ปีคะแนนเฉลี่ยสะสมเฉลี่ย 2.98 นักเรียนมีสิ่งที่คาดหวังที่ศึกษาต่อ (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคาดหวังว่าทำงานเกษตรส่วนตัว (ร้อยละ 30.77) บิดาและมารดาประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรม (ร้อยละ 57.69 และ 50.00) ตามลำดับ ซึ่งรายได้ของบิดามารดาารวมกันต่อเดือน 9,042.30 บาท

ความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาภาษากลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาพลานามัย

กลุ่มวิชาภาษา ประกอบด้วย ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากภาษาไทยในระดับมาก 2 รายวิชา คือ ภาษาไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ($\mu = 3.54$) และ ภาษาไทยเพื่อสังคมและธุรกิจ ($\mu = 3.50$) ส่วนที่เหลืออีกหนึ่งรายวิชา คือ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ($\mu = 3.38$) นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และภาษาต่างประเทศ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก 2 รายวิชา คือ ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ และภาษาอังกฤษเกษตรและเทคโนโลยี ($\mu = 3.50$) ส่วนที่เหลืออีก 2 รายวิชา คือ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\mu = 3.19$) นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

กลุ่มวิชาสังคมศึกษา พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ การปกครอง และการพัฒนาประเทศ ($\mu = 3.85$) การพัฒนาเศรษฐกิจไทย ($\mu = 3.69$) และ การพัฒนาสังคมไทย ($\mu = 3.53$) ตามลำดับ

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากวิทยาศาสตร์ในระดับมากทุกรายวิชา คือ วิทยาศาสตร์เบื้องต้น ($\mu = 3.77$) และวิทยาศาสตร์เกษตร ($\mu = 3.50$) ตามลำดับ และคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับปานกลางทุกรายวิชา คือ คณิตศาสตร์เกษตร ($\mu = 3.30$) และคณิตศาสตร์เบื้องต้น ($\mu = 3.27$) ตามลำดับ

กลุ่มวิชาพลานามัย นักเรียนได้รับความรู้จากวิชาสุขศึกษาในระดับมากทุกรายวิชา คือ สุขภาพและการบริโภค และพลานามัยสำหรับการดำเนินชีวิต ($\mu = 3.69$) ตามลำดับ และพลศึกษา พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ กีฬา ($\mu = 4.00$) และ กรีฑา ($\mu = 3.92$) ตามลำดับ

ความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชาคือ วิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพเฉพาะ วิชาเลือก และฝึกงาน /โครงการ /โครงการวิชาชีพ

วิชาชีพพื้นฐาน ประกอบด้วย กลุ่มรายวิชาคอมพิวเตอร์ และจากกลุ่มวิชาขับเคลื่อนยานพาหนะ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกลุ่มรายวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับมากทุกรายวิชา คือ คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและการประมวลคำ คอมพิวเตอร์ในงานตารางคำนวณ และคอมพิวเตอร์ในการจัดการฐานข้อมูล ($\mu = 3.69$) ตามลำดับ กลุ่มวิชาขับเคลื่อนยานพาหนะ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ การขับรถยนต์ ($\mu = 3.96$) และการใช้รถแทรกเตอร์ ($\mu = 4.27$) ตามลำดับ

กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ ประกอบด้วย กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ ทักษะไม้ดอกไม้ประดับ ($\mu = 4.00$) ทักษะไม้ผลไม้ยืนต้น ($\mu = 3.92$) และ ทักษะพืชผัก ($\mu = 3.85$) ตามลำดับ กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ ทักษะสัตว์ปีก ($\mu = 3.92$) ทักษะเลี้ยงสัตว์น้ำ ($\mu = 3.84$) และ ทักษะเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ($\mu = 3.80$) ตามลำดับ และกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ ทักษะผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ($\mu = 3.88$) ทักษะผลิตภัณฑ์นม ($\mu = 3.84$) ทักษะผลิตภัณฑ์พืช ($\mu = 3.80$) และทักษะผลิตภัณฑ์ประมง ($\mu = 3.76$) ตามลำดับ

วิชาเลือก ประกอบด้วย กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์ กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์ และกลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตร

พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางพืชศาสตร์ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ โครงการเพาะเห็ด ทำเชื้อเห็ดและโครงการปลูกพืชไร่ ($\mu = 3.92$) และโครงการปลูกผัก ($\mu = 3.84$) ตามลำดับ กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางสัตวศาสตร์ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ โครงการเลี้ยงปลา และโครงการเลี้ยงโคเนื้อ ($\mu = 3.88$) และโครงการไก่ไข่ ($\mu = 3.81$) และกลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับทุกรายวิชา คือ โครงการผลิตและแปรรูปทางอุตสาหกรรมเกษตรอื่นๆ ($\mu = 3.76$) โครงการผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ($\mu = 3.73$) และโครงการผลิตภัณฑ์พืช ($\mu = 3.54$) ตามลำดับ ฝึกงาน /โครงการ/โครงการวิชาชีพ พบว่า นักเรียนได้รับในระดับมากที่สุด คือ ฝึกงาน ($\mu = 5.00$)

ความรู้ที่ได้รับจากหมวดวิชาเลือกเสรี พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมาก ($\mu = 3.69$)

ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ และกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต

กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีวิสามันต์ และกิจกรรมองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีวิสามันต์ในระดับมาก ทุกรายวิชา คือ กิจกรรมเตรียมลูกเสือวิสามันต์ ($\mu = 3.81$) และกิจกรรมลูกเสือวิสามันต์ ($\mu = 4.27$) ตามลำดับ และกิจกรรมองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ กิจกรรม อ.ก.ท. ว่าด้วยการแข่งขันทักษะเกษตร ($\mu = 4.23$) หลักการและการดำเนินงานของสมาชิก อ.ก.ท. ($\mu = 4.07$) การจัดกิจกรรมโครงการหลักของสมาชิก อ.ก.ท. ($\mu = 3.96$) และกิจกรรมทางวิชาการของสมาชิก อ.ก.ท. ($\mu = 3.84$) ตามลำดับ

กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา คือ กิจกรรมการใช้ห้องสมุด ($\mu = 3.80$) กิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ ($\mu = 3.73$) และกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและการสหกรณ์ ($\mu = 3.69$) กิจกรรมอื่นๆ ($\mu = 3.65$) ตามลำดับ

กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมี 3 รายวิชาแรก พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ในระดับมากทุกรายวิชา โดยมี 3 รายวิชาแรก คือ กิจกรรมศาสนาและจริยธรรม ($\mu = 4.00$) กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมสังคมและวัฒนธรรม ($\mu = 3.96$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

นักเรียนได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนต้องการทักษะปฏิบัติมากยิ่งขึ้นในทุกหมวดวิชา เพื่อให้ได้รับความรู้จากการเรียนการสอนมากขึ้น เพราะส่วนมากวิชาในหมวดวิชานี้ นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อ

2. สนใจการไปทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อจะได้รับความรู้ จากสถานประกอบการที่ทันสมัย และทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ในการวางแผนการเรียน และทำงานในอนาคต

3. นักเรียนต้องการเลือกเรียน วิชาเลือกเสรีได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องตามความสามารถและความถนัดของนักเรียน เพราะฉะนั้นควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกได้อย่างเสรีจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและรู้เรื่องในการเรียนการสอนได้เร็ว และสนใจเนื้อหามากขึ้น

4. อาจารย์ควรนำกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มากขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและควรมีกิจกรรมการแสดงและดนตรีเดือนละ 2 ครั้ง จากเดิมมีเดือนละ 1 ครั้ง

5.2 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงหรือการพัฒนาการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยเกี่ยวกับ ความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี ในระดับการศึกษาและสถาบันอื่นๆ ด้วย เพราะการเรียนการสอนในแต่ละระดับการศึกษา ต่างสถาบันย่อมมีความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตรต่างกันไป

บรรณานุกรม

- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. 2526. การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 621 น.
- กัญญา วริยวรรณ. 2536. การศึกษาสภาพปัญหา การเรียน การสอนและวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 297 น.
- จිරนนท์ คำคำ. 2536. ความคาดหวังในการเรียนวิชาชีพเกษตรกรรมของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรกรรม (ปวช. เกษตรกรรม) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษ ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรม บัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 42 น.
- ใจจริง บุญเรืองรอด. 2531. กิจกรรมรวมหลักสูตรศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครู. 178 น.
- ชม ภูมิภาค. 2523. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 228 น.
- ธีรชัย เจริญศิริ. 2535. ปัญหาการเรียนวิชาอาชีพเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษ ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรม บัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 76 น.
- ธีรนัย ชัยสิทธิ์. 2539. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษ ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 62 น.
- ประคอง วรรณสุด. 2529. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช. 344 น.
- ปราณี รามสุด. 2538. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญกิจ. 287 น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2539. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำรา คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 130 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ราชัน โพรซ์จำ. 2529. การสำรวจและความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาครุศาสตร์เทคโนโลยีการเกษตร ปี 2529. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษ ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 32 น.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. 2530. ประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 87 น.
- _____. 2536. การวิจัยและการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 113 น.
- _____. 2534. จิตวิทยากับสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการวัดและการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 185 น.
- _____. 2534. พฤติกรรมการสอนประถมศึกษา. ฝ่ายการพิมพ์, สำนักเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 105 น.
- _____. 2532. การบริหารบุคลากรภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 185 น.
- ศึกษาการ, กระทรวง กรมวิชาการ. 2541. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2541). ประเภทวิชาเกษตร สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี. (อัดสำเนา)
- _____. 2538. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538. ประเภทวิชาเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)
- เอนกกุล ทวีแสง. 2522. จิตวิทยาการศึกษา. โรงพิมพ์พิมพ์แฉศ. 314 น.
- Gorton, J. W. 1983. Research in education. New Delhi: Prentice Hall of India Private, Ltd. 402 p.
- อ้างโดย สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัยสาขาวิชาศึกษาศาสตร์. 2536. การวิจัยและการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 113 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 5377

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจulongกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ พฤศจิกายน 2543

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัยปัญหาพิเศษเรื่อง "ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543"

ด้วย นางสาวปรานี ชันทอง นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำปัญหาพิเศษเรื่อง "ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชา เกษตรและเทคโนโลยีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท ปีการศึกษา 2543" ในกรณี ทางนักศึกษาผู้วิจัยมีความประสงค์ให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ในสถานศึกษาของ ท่านตอบแบบสอบถาม เพื่อนำผลไปใช้วิเคราะห์และประกอบการทำปัญหาพิเศษต่อไป

คณะกรรมการ จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อได้โปรดให้ศึกษาชั้นประกาศนียบัตร วิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ในสถานศึกษาของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงในแบบสอบถาม โดยคำตอบและข้อคิดเห็นจาก ผู้ตอบใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนแก่สถาบันหรือบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้วิจัยด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิติพงศ์ มะโน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 7373000 ต่อ 3699, 3700, 6071-2

โทรสาร 326-8506

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท
ปีการศึกษา 2543

คำชี้แจง

แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเกษตรและเทคโนโลยี

โปรดอ่านคำชี้แจงในแบบสอบถามแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม

1. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงตามความเป็นจริง
2. ข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลต่อการเรียนหรือต่อตัวท่านแต่อย่างใด

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความหรือเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. คะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ผ่านมา.....

4. เมื่อจบการศึกษาแล้วคาดหวังว่าจะทำงานอะไรต่อไป

( ) ศึกษาต่อ

( ) ทำงานราชการ

( ) ทำงานรัฐวิสาหกิจ

( ) ทำงานเกษตรส่วนตัว

( ) ทำงานเอกชน

( ) รับจ้างทั่วไป

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. อาชีพบิดา

อาชีพมารดา

( ) ทำงานราชการ

( ) ทำงานราชการ

( ) ทำงานเกษตรส่วนตัว

( ) ทำงานเกษตรส่วนตัว

( ) ทำงานเอกชน

( ) ทำงานเอกชน

( ) รับจ้างทั่วไป

( ) รับจ้างทั่วไป

( ) ค้าขาย

( ) ค้าขาย

( ) เกษตรกรรม

( ) เกษตรกรรม

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้บิดามารดาพร้อมกัน/เดือน..... บาท

ตอนที่ 2 ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาเกษตรและเทคโนโลยี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพตามที่ท่านรับมามากที่สุด

รายการ	ระดับความรู้ที่ได้รับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 หมวดวิชาพื้นฐาน					
1.1 กลุ่มวิชาภาษา					
1.1.1 ภาษาไทย					
- ภาษาไทยเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
- ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร.....	.....	.....	.....	.....	.....
- ภาษาไทยเพื่อสังคมและธุรกิจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.1.2 ภาษาต่างประเทศ					
- ภาษาอังกฤษพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
- ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	.....	.....	.....	.....	.....
- ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
- ภาษาอังกฤษเกษตรและเทคโนโลยี.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา					
- การพัฒนาสังคมไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....
- การพัฒนาเศรษฐกิจไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....
- การปกครองและการพัฒนาประเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์					
คณิตศาสตร์					
1.3.1 วิทยาศาสตร์					
- วิทยาศาสตร์เบื้องต้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
- วิทยาศาสตร์เกษตร.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความรู้ที่ได้รับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.3.2 คณิตศาสตร์ - คณิตศาสตร์เบื้องต้น..... - คณิตศาสตร์เกษตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 กลุ่มวิชาพลานามัย 1.4.1 สุขศึกษา - สุขภาพและการบริโภค..... - พลานามัยสำหรับการดำเนินชีวิต...	.....	.....	.....	.....	.....
1.4.2 พลศึกษา - กีฬา..... - กรีฑา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. หมวดวิชาชีพ 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน 2.1.1 กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ - คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและ การประมวลค่า..... - คอมพิวเตอร์ในงานตารางคำนวณ - คอมพิวเตอร์ในการจัดการฐาน ข้อมูล.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.1.2 กลุ่มวิชาขับเคลื่อนยานพาหนะ - การขับรถยนต์..... - การใช้รถแทรกเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความรู้ที่ได้รับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.2 วิชาชีพเฉพาะ 2.2.1 กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ - ทักษะพืชผัก..... - ทักษะพืชไร่..... - ทักษะ ไม้ผล ไม้ยืนต้น..... - ทักษะ ไม้ดอก ไม้ประดับ..... - ทักษะเห็ด.....					
2.2.2 กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ - ทักษะสุกร..... - ทักษะ โคเนื้อ โคนม..... - ทักษะสัตว์ปีก..... - ทักษะเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ..... - ทักษะเลี้ยงสัตว์น้ำ.....					
2.2.3 กลุ่มวิชาอุตสาหกรรม เกษตร - ทักษะผลิตภัณฑ์พืช..... - ทักษะผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์..... - ทักษะผลิตภัณฑ์ประมง..... - ทักษะผลิตภัณฑ์นม.....					
วิชาเลือก 2.3.1 กลุ่มวิชาโครงการผลิตและ แปรรูปทางพืชศาสตร์ - โครงการปลูกผัก..... - โครงการไม้ดอก..... - โครงการไม้ประดับ..... - โครงการเพาะเห็ด ทำเชื้อเห็ด.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความรู้ที่ได้รับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- โครงการปลูกพืชไร่.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการขยายพันธุ์พืช.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการผลิตและแปรรูปทางพืช ศาสตร์อื่น ๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3.2 กลุ่มวิชาโครงการผลิตและ แปรรูปทางสัตวศาสตร์					
- โครงการไก่ไข่.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการไก่เนื้อ.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการสุกรขุน.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการเลี้ยงปลา.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการเลี้ยงโคเนื้อ.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการโคนม.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการผลิตและแปรรูปทาง สัตวศาสตร์อื่น ๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3.3 กลุ่มวิชาโครงการผลิตและแปร รูปทางอุตสาหกรรมเกษตร					
- โครงการผลิตภัณฑ์พืช.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์.....	.....	.....	.....	.....	.....
- โครงการผลิตและแปรรูปทาง อุตสาหกรรมเกษตรอื่น ๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 ฝึกงาน /โครงการ/โครงการวิชา ชีพ					
- ฝึกงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความรู้ที่ได้รับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	.....	.....	.....	.....	.....
4. กิจกรรม					
4.1 กิจกรรมตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ					
4.1.1 กิจกรรมลูกเสือและเนตร นารีวิสามมัญ					
- กิจกรรมเตรียมลูกเสือวิสามมัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรมลูกเสือวิสามมัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.1.2 กิจกรรมองค์การ เกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.)					
หลักการและการดำเนินงานของ สมาชิก อ.ก.ท.	.....	.....	.....	.....	.....
- การจัดกิจกรรมโครงการหลักของ สมาชิก อ.ก.ท.	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรม อ.ก.ท. ว่าด้วยการ แข่งขันทักษะเกษตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรมทางวิชาการของสมาชิก อ.ก.ท.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.2 กิจกรรมการเสริมสร้างประสบ การณ์วิชาการ					
- กิจกรรมการใช้ห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและการ สหกรณ์.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความรู้ที่ได้รับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์....	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรมอื่น ๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.3 กิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิต					
- กิจกรรมศาสนาและจริยธรรม	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรมการต่อต้านยาเสพติดและโรคติดต่อ.....	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรมสังคมและวัฒนธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
- กิจกรรมอื่น ๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คำชี้แจง ขอให้ท่านเขียนข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพในประเด็นต่อไปนี้

1 ท่านคิดว่าความรู้ที่ได้รับรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในด้านต่าง ๆ มีสิ่งที่ท่านต้องการให้วิทยาลัยฯ ปรับปรุงให้ดีกว่าเดิม

1.1 หมวดวิชาพื้นฐาน ได้แก่.....

.....

.....

.....

1.2 หมวดวิชาชีพ ได้แก่.....

.....

.....

.....

1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี ได้แก่.....

.....

.....

.....

1.4 กิจกรรม ได้แก่.....

.....

.....

.....

1.5 ด้านอื่นๆ ได้แก่.....

.....

.....

.....